

Mikko Hakkarainen

Yksityiseksi elinkeinonharjoittajaksi ryhtyminen

Hakkis

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Huhtikuu 2015

Tekijä Otsikko	Mikko Hakkarainen Yksityiseksi elinkeinonharjoittajaksi ryhtyminen. Hakkis
Sivumäärä Aika	27 sivua + 1 liite Huhtikuu 2015
Tutkinto	Tradenomi
Koulutusohjelma	Liiketalous
Suuntautumisvaihtoehto	Esimiestyö ja työyhteisön kehittäminen
Ohjaaja	Lehtori Eija Westerberg
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitä vaaditaan yrityksen perustamiseen, ja perustaa yritys. Yrityksen perustamisen taustalla oli oma mielenkiinto toimia yrittäjänä ja yrityksen omistajana. Tarkoituksena oli myös tuottaa yrittäjäksi aikovalle ohjevihko, jonka avulla yrittäjäksi aikovalla käy selväksi, kuinka yritys perustetaan.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena työnä ja tuotoksena tehtiin ohjevihko yrittäjäksi aikovalle tai ryhtyvälle. Työn teoriaosuus käsitteli mm. sitä, miten eri yritysmuodot eroavat toisistaan, mitä kaikkea yrityksen perustajan täytyy tehdä, kuinka voi hakea starttirahaa ja millä eri keinoilla tuotteita voi suojata.</p> <p>Ohjevihkossa kerrottiin yksityiskohtaisesti, kuinka ryhdytään yksityiseksi elinkeinonharjoittajaksi. Vihkoon sisällytettiin perustamisasiakirjat ja starttirahahakemus liitteineen.</p>	
Avainsanat	yksityinen elinkeinonharjoittaja, perustaminen, yrittäminen

Author Title Number of Pages Date	Mikko Hakkarainen Becoming a private trader 27 pages + 1 appendice April 2015
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Economics and Business Administration
Specialisation option	Leadership and Organization Development
Instructor	Eija Westerberg, Senior Lecturer
<p>The purpose of this thesis was to find out what is required for setting up a company and then start a business. The focus was on founding a business because I wanted to try being an entrepreneur. One purpose was also to produce a guide booklet for aspiring entrepreneurs. The booklet allows the would-be entrepreneur to easily learn how to start a business.</p> <p>This thesis was functional and as an outcome an instruction booklet was made for starting entrepreneurs or those who are planning to become ones. Among other things, the theoretical part of this study dealt with different forms of enterprises and their differences, what aspects the founder of the company has to consider, how to apply for a startup grant as well as a variety of ways to protect products.</p> <p>The booklet describes in detail how to set up a private business. It also includes the founding documents as well as the start-up grant application with attachments.</p>	
Keywords	private trader, trade name, establish

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Työn tavoite ja taustaa	1
1.2	Opinnäytetyön muoto	1
1.3	Tiedon keruu	2
2	Sovinko yrittäjäksi?	2
3	Yritysidea	3
3.1	Toiminta-ajatus	3
3.2	Liikeidea	3
3.3	Liiketoimintasuunnitelma	4
4	Yritysmuodot	7
4.1	Yksityinen elinkeinonharjoittaja	7
4.1.1	Mikä on yksityinen elinkeinonharjoittaja?	7
4.1.2	Toiminimen perustaminen	8
4.1.3	Luvat	8
4.1.4	Nimen valinta	9
4.1.5	Nimen muuttaminen	9
4.2	Osakeyhtiö	10
4.3	Avoin yhtiö	11
4.4	Kommandiittiyhtiö	11
4.5	Osuuskunta	12
5	Tuotteiden suojaaminen ja tekijänoikeudet	13
5.1	Mitä voidaan suojata?	13
5.2	Tavaramerkki	14
5.3	Mallioikeus	15
5.3.1	Mallioikeuslaki	15
5.3.2	Mallin suojaus	16
5.3.3	Rekisteröinti	17
5.3.4	Mallioikeuden hyödyt	17
5.4	Tekijänoikeus	17
5.4.1	Tekijänoikeuslaki	17
5.4.2	Mikä on teos?	18

6	Rahoitus ja kirjanpito	19
6.1	Rahoitus	19
6.1.1	Tulorahoitus	19
6.1.2	Pääomarahoitus	19
6.2	Starttiraha	20
6.2.1	Tukea yrittäjälle	20
6.2.2	Edellytykset starttirahan saamiseksi	20
6.2.3	Esteet starttirahan saamiseksi	21
6.3	Kirjanpito	21
7	Verotus	22
7.1	Arvonlisävero	22
7.2	Toiminimen verotus	23
8	Vakuutukset ja turvat	24
8.1	Yrittäjän eläkevakuutus YEL	24
8.2	Työttömyysturva	24
8.3	Työterveyshuolto	25
9	Lopuksi	25
9.1	Yrityksen perustaminen	25
9.2	Ohjevihkon luominen	25
9.3	Yrittäjänä toimiminen	26
	Lähteet	27
	Liitteet	
	Liite 1. Yrityksen perustaminen - käytännön toimet ja asiakirjat	

1 Johdanto

1.1 Työn tavoite ja taustaa

Opinnäytetyöni tavoitteena on luoda yritys ja ryhtyä itse yrittäjäksi. Tämän rinnalla tavoitteena on luoda tästä prosessista konkreettinen opas, jossa kerrotaan, mitä yrityksen perustaminen vaatii ja mitä sen perustamisessa pitää huomioida. Yrityksen perustaminen on Suomessa toisaalta helppoa ja ajallisesti se käy nopeasti, mutta kokonaisuutena yrittäjäksi ryhtyminen ja yrityksen perustaminen on pidempi prosessi.

Työn tarkoituksena on tarjota yrittäjäksi ryhtyvälle apuväline yrityksen perustamiseen. Työssä pyrin kertomaan seikkaperäisesti, missä järjestyksessä perustamiseen liittyvät toimet täytyy hoitaa ja kuinka minä ne tein ja mitä siitä seurasi.

Yrittäminen ja oman yrityksen perustaminen on ollut haaveenani jo pitkään, ja vihdoin aika oli sopiva sille. Olen ihannoinut yrittäjiä ja varsinkin käsityöläisiä, jotka pystyvät luomaan itsellensä työpaikan ja uran omilla käsillään ja haluan itse vähintäänkin kokeilla, onko minusta siihen. Suomessa kaikki voivat perustaa yrityksen, ja minulla on elämäntilanteeni vuoksi sopiva aika kokeilla siipiäni yrittäjänä.

Opinnäytetyöni viitekehys keskittyy yritystä ja sen perustamista koskevaan lainsäädäntöön sekä yrityksen perustamiseen liittyviin toimintoihin.

1.2 Opinnäytetyön muoto

Opinnäytetyöni on muodoltaan toiminnallinen opinnäytetyö. Toiminnallinen opinnäytetyö tavoittelee käytännön toiminnan ohjeistamista, opastamista, toiminnan järjestämistä tai järjeistämistä ammatillisessa kentässä. Alan mukaan se voi olla ammatilliseen käytäntöön suunnattu ohje, ohjeistus tai opastus. Toiminnallinen opinnäytetyö voi myös olla kohderyhmän ja aiheen mukaan toteutustavaltaan esimerkiksi kirja, kansio, vihko, opas tai kotisivut. (Vilkka & Airaksinen 2003, 9.)

1.3 Tiedon keruu

Opinnäytetyöni tiedot keräsin jalkautumalla ja perustamalla yrityksen, lisäksi dokumentoin tämän tien. Sana ”toiminnallinen” jo kertoo, että opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä jotain ja työssäni tämä konkretisoituu yrityksen perustamisena. Olen opinnäytetyössäni hankkinut tietoa yrityksen perustamiseen liittyvistä asioista ja näiden tietojen perusteella ja avulla olen perustanut huonekaluja valmistavan yrityksen Helsinkiin.

Opinnäytetyössäni olen hankkinut tietoa yrityksen perustamisesta ja yrittäjyydestä Suomessa ja vertaillut eri yritysmuotoja sekä hyödyntänyt tätä tietoa hyödyntämistä yrityksen perustamisessa.

2 Sovinko yrittäjäksi?

Ennen yrityksen perustamisesta on syytä selvittää perinpohjaisesti, onko yrittäjäksi ryhtyminen paras vaihtoehto nykyisessä elämäntilanteessa ja onko yrittäjäksi ryhtyvällä rahkeita onnistua. On mietittävä omaa osaamista ja ominaisuuksia ja selvitettävä, ovatko ne sellaisia, että ne varmistavat jatkuvan toimeentulon yrittäjänä vai onko epäonnistuminen todennäköisempää. Omien luonteenpiirteiden ja ominaisuuksien lisäksi ulkopuoliset tekijät vaikuttavat merkittävästi yrittämiseen ja siihen ryhtymisen kannattavuuteen. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi yhteiskunnallinen tilanne, markkinat, oman perheen ja lähipiirin suhtautuminen sekä oma taloudellinen tilanne. (Meretniemi & Ylönen 2009, 10.)

Onnistumiseen positiivisesti vaikuttavia asioita ovat omat henkilökohtaiset kyvyt ja taidot. Näihin kykyihin ja taitoihin kuuluvat organisointikyky, stressinsietokyky, ongelmien ratkaisukyky, kommunikointitaidot, esimiestaidot, raha-asoiden hallitseminen sekä myynti- ja markkinointitaidot. Yrittäjälle hyödyllisiä ominaisuuksia ovat muun muassa sitkeys, määrätietoisuus, rohkeus, luovuus, realismi, innostuneisuus, kärsivällisyys ja ennen kaikkea halu menestyä. Yrittäjälle tarpeellisia ja hyödyllisiä tietoja ovat toimialan ja markkinoiden tuntemus, markkinoinnin perustiedot, sopimusasioiden perustiedot, kirjanpidon perustiedot sekä verotuksen perustiedot. Näiden tietojen, taitojen sekä

ominaisuuksien lisäksi tarvitaan hyvä liikeidea, riittävä rahoitus sekä huolellinen toiminnan suunnittelu. (Meretniemi & Ylönen 2009, 11.)

3 Yritysidea

3.1 Toiminta-ajatus

Yritystä perustettaessa on ensimmäiseksi luotava toiminta-ajatus. Yrityksen toiminta-ajatus on peruspilari, jolle yritys rakentaa toimintansa. Toiminta-ajatus ilmaisee yrityksen tarkoituksen eli sen, miksi se on olemassa, ja sen tulisi vastata kysymyksiin, mihin tarpeeseen, kenelle ja mitä. Toiminta-ajatus on syytä määritellä sopivan laajaksi. Liian laaja toiminta-ajatuksen määrittely (esim. yrityksen tarkoituksena on valmistaa huonekaluja) ei ole toiminnallinen eikä anna riittävää pohjaa yrityksen suunnittelulle. Liian suppea toiminta-ajatus saattaa jättää näköpiiriin ulkopuolelle yrityksen kannalta keskeisiä mahdollisuuksia. (Loimu 2012, 219.)

3.2 Liikeidea

Liikeidea on yrityksen tapa toteuttaa toiminta-ajatusta. Liikeidean tarkoituksena on selvittää, millä keinoin toiminta-ajatusta toteuttamalla saadaan aikaan liiketoiminnasta kannattavaa. Liikeidea vastaa kysymyksiin, mitä, kenelle ja miten:

- Mitä tavaroita tai palveluja yritys myy?
- Ketkä ovat näiden tuotteiden potentiaalisia ostajia?
- Kuinka nämä asiakkaat tavoitetaan? (Pyykkö 2011, 23 - 25.)

Näiden kysymysten vastusten lisäksi yrityksen on hyvä tarkentaa vastauksia, joiden perusteella voidaan varmistaa yrityksen kilpailukyky. Näitä kysymyksiä ovat seuraavat:

- Miksi juuri tämän yrityksen tuotteet tai palvelut ovat kilpailijoiden tuotteita tai palveluita parempia?
- Millä keinoilla yritys saavuttaa potentiaaliset asiakkaat?
- Millaista hintaa asiakkaat ovat valmiita maksamaan tuotteista tai palveluista?

- Voiko yritys tuottaa tuotteet tai palvelut sellaiseen hintaan, että toiminta on kannattavaa? (Pyykkö 2011, 23 - 25.)

Yrityksen on siis liikeideaa kehittäessä kehittää yritysidea innovatiiviseksi tuotetoiminnaksi, selvitettävä ja analysoitava kilpailuympäristö yrityksen toimialalla ja laskettava taloudelliset reunat, joiden sisällä liiketoiminta voi olla kannattavaa. (Yrityksen perustaminen. 2014.)

Liikeidean ei tarvitse toisaalta olla uusi, omaperäinen tai mitenkään mullistava. Liikeidea on hyvä, jos se toimii eli jos yritys pystyy tuottamaan tuotteet ja palvelut kestäväällä ja tuottavalla tavalla. Liikeidean ei tarvitse välttämättä myöskään olla oma, vaan sen voi lainata tai kopioida. (Puustinen 2004, 41.)

Yrityksen liikeidealla on myös ulkoinen rooli. Yritykset usein ovat riippuvaisia perustusta alkuvaiheessa ulkopuolisista sidosryhmistä. Näitä sidosryhmiä ovat esimerkiksi risiksijoittajat, työvoimaviranomaiset ja julkiset erityisrahoittajat. Jos yrittäjä toivoo saavansa sidosryhmiltä rahaa yritykseensä, on liikeidean vakuutettava heidät, tai rahaa ei tule. Näiden sidosryhmien on nähtävä liikeideassa selkeä menestymisen mahdollisuus. (Sutinen 1996, 67.)

3.3 Liiketoimintasuunnitelma

Liiketoimintasuunnitelma on yritystoiminnan kaiken kattava suunnitelma. Sen tarkoituksena on perustella, täsmentää ja analysoida liikeideaa. Hyvä liiketoimintasuunnitelma on yritystoiminnan ohjenuora ja perusta. Liiketoimintasuunnitelma tehdään ensisijaisesti yritystä tai yrittäjää itseään varten. Sen avulla on kätevä suunnitella, seurata ja ohjata yrityksen toimintaa. Liiketoimintasuunnitelmaa tarvitaan myös rahoittajia varten. Pankkilainaa, starttirahaa tai muita tukia haettaessa on kyettävä näyttämään liiketoimintasuunnitelma. Myös yksityiset rahoittajat ovat kiinnostuneita yrityksen liiketoimintasuunnitelmasta ja siihen kuuluvista laskelmista. (Meretniemi & Ylönen 2009, 11.)

Tuotteet ja palvelut ovat niitä asioita, joilla yritys pyrkii vastaamaan ulkoiseen kysyntään eli asiakkaiden tarpeiden ja toiveiden tyydyttämiseen. Liiketoimintasuunnitelmassa on selvitettävä seuraavat asiat:

- Minkä tarpeen yrityksen tuote tai palvelu tyydyttää?
- Mitkä ovat yrityksen tuotteet ja/tai palvelut?
- Vastaavatko tuotteet ja/tai palvelut asiakkaiden tarpeita?
- Mitä hyötyä niistä on asiakkaille?
- Onko tarkoitus tehdä erikois- vai massatuotteita tai -palveluita?
- Mitkä tuotteet tai palvelut kuuluvat yrityksen ydinosaamiseen? (Meretniemi & Ylönen 2009, 26.)

Kysynnän määrä on se, minkä verran tuotteita tai palveluita asiakkaat ovat valmiita ostamaan. Toinen tärkeä tekijä on se, minkä verran asiakkaat ovat valmiita maksamaan tuotteista tai palveluista. Yrityksen kannattavuuteen vaikuttaa suuresti se, pysyykö yritys vastaamaan tarpeeksi suureen kysyntään. (Meretniemi & Ylönen 2009, 26.)

Yritys on olemassa asiakkaita varten. Yrityksen on pohdittava, ketkä ovat tärkeimpiä asiakkaita ja asiakasryhmiä. Seuraavana on selvitettävä, missä he ovat, miten heidät tavoittaa ja mitkä ovat heidän tarpeensa. Nämä selvitettyään yritys tekee kaikkensa saadakseen tyydytettyä heidän tarpeensa ja pidettyä heidät tyytyväisinä.

Toimintatapa kertoo tyylin, jolla yritys liiketoimintaa hoitaa. Toimintatavan tulee sopia yrityksen tuotteisiin ja palveluihin sekä kaavailluille markkinoille. Tuotteiden ja palveluiden toimituksen tavan tulee myös vastata yrityksen suunniteltua imagoa. Asiakkaat odottavat erilaisilta yrityksiltä erilaista palvelua, tuotevalikoimaa ja hintatasoa. Liiketoimintasuunnitelmassa pyritään vastaamaan esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin:

- Miten tuotteita tai palveluita markkinoidaan?
- Millä tavalla ja minkälaisella organisaatiolla yritys toimii?
- Miten tuotanto ja palvelut toteutetaan?
- Miten yritys erottuu kilpailijoistaan?
- Miten myynti ja markkinointi toteutetaan?
- Mitkä ovat yrityksen taloudelliset, henkiset ja fyysiset voimavarat? (Meretniemi & Ylönen 2009, 27.)

Liikeidean toimivuuden ja sen todelliset mahdollisuudet markkinoilla selviytymisen varmistettuaan, on yrityksen luotava lopullinen visio yritykselle. Visio on näkemys siitä, millainen yrityksen tulevaisuus on kolmen, viiden tai kymmenen vuoden kuluttua. Visioon kuuluu myös näkemys siitä, minkälainen yrittäjän oma tulevaisuus on. Oman tulevaisuuden visiointi mahdollisimman innostavasti, selkeästi ja yksityiskohtaisesti luo hyvän kuvan yrittämisestä itselleen ja myös ulkopuolisille. Tarkalla visiolla yrittäjä pystyy helpommin vakuuttamaan esimerkiksi mahdolliset lisärahoituksen tarjoajat. (Meretniemi & Ylönen 2009, 29.)

Yrityksen perustamista mietittäessä, on syytä tutustua suunnitellun toimialan tilanteeseen ja luonteeseen. Eri aloista on mahdollista saada tietoa esimerkiksi Tilastokeskuksesta ja alan yhdistyksistä. Saaduilla tiedoilla voi hyvin kartoittaa yrityksen markkina- ja kilpailutilannetta.

Jokaisessa liiketoimintaympäristössä yrityksen on mahdollista pärjätä tai menettää kaikki rahat. Olennaista on selvittää toiminta-alueen tilanne, asiakaspotentiali, kilpailijat ja heidän vahvuudet ja toimintatavat. Myös oman uskottavuuden miettiminen alan toimijana on kannattavaa. Esimerkiksi ulkopaikkakunnalla menestyminen voi olla hankalaa asiakkaiden suosiessa ”omia” tuttuja yrityksiä. (Meretniemi & Ylönen 2009, 30.)

Markkinatilanne vaikuttaa suuresti aloittavan yrittäjän menestymiseen. Markkinoiden ollessa kasvussa, on uuden yrityksen helpompi päästä mukaan ja päinvastoin. Markkinoille on myös saattanut tulla tilaa toimia esimerkiksi vanhan toimijan lopettaessa tai heidän toiminnan heikennettyä niin, että asiakkaiden tarpeet ei tule tyydytettyä enää. Perustettavalla yrityksellä voi myös olla jokin kilpailuvaltti, jolla he pääsevät mukaan helpommin. Näitä valtteja voivat olla esimerkiksi täysin uudet tuotteet, halvemmat hinnat, parempi imago tai yksinkertaisesti paremmat tuotteet. Aloittavan yrityksen on hyvä tutustua markkinoilla oleviin yrityksiin, tuotteisiin, palveluihin ja hintoihin huolellisesti ja analysoida markkinatilanne. (Meretniemi & Ylönen 2009, 30.)

Kilpailijoihin uuden yrityksen on syytä tutustua tarkasti. Kilpailija-analyysissä voidaan eritellä yrityksen pahimmat kilpailijat ja näiden vahvuudet ja heikkoudet. Lisäksi kannattaa miettiä seuraavia asioita:

- Mikä on alan kilpailutilanne?
- Missä kilpailijat sijaitsevat?
- Kuinka suuria yrityksiä kilpailijat ovat?

- Mikä ovat heidän tuotteet ja palvelut?
- Minkälaisia markkinointikeinoja ne käyttävät?
- Miten kilpailevat yritykset erottuvat toisistaan? (Meretniemi & Ylönen 2009, 31.)

4 Yritysmuodot

4.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja

4.1.1 Mikä on yksityinen elinkeinonharjoittaja?

Yksityinen elinkeinonharjoittaja on Euroopan talousalueella asuva luonnollinen henkilö, joka toimii yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Yksityistä elinkeinonharjoittajaa voidaan kutsua myös ”toiminimeksi”, ”tmi:ksi” tai ”yksityisliikkeeksi”. Lainsäädännössä toiminimi tarkoittaa yrityksen nimeä.

Yksityisen elinkeinonharjoittajan ei tarvitse sijoittaa yritykseensä erillistä pääomaa. Elinkeinonharjoittajan liiketoiminnan varallisuus on yhtä kuin henkilökohtainen varallisuus. Yksityinen elinkeinonharjoittaja on myös henkilökohtaisesti vastuussa koko omaisuudellaan yritystoiminnassa syntyneistä velvoitteista. (Hynninen & Raatikainen 2002.)

Nimensä mukaisesti yksityinen elinkeinonharjoittaja päättää yksin yrityksensä asioista, vastaa yrityksiä koskevista päätöksistä henkilökohtaisesti ja kantaa myös vastuun näistä. Liiketoiminnasta syntyvä voitto on elinkeinonharjoittajan henkilökohtaista omaisuutta kuten muukin yrityksen varallisuus. (Hynninen & Raatikainen 2002.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus toimitetaan yrityksen tuloksesta ja hänen muista henkilökohtaisista tuloistaan yhteisesti. Yrityksen tuloja ja muita henkilökohtaisia tuloja ei voida eriyttää. Yrityksen tulos jaetaan pääomatuloon ja ansiotuloon. Pääomatuloa on elinkeinotoimintaan kuuluvalla nettovarallisuudelle laskettu 20 prosentin vuotuinen tuotto. Loppuosa yrityksen tuloksesta on ansiotuloa. Yritykseen sijoitettua varallisuutta verotetaan elinkeinonharjoittajan yksityisvarallisuutena. (Hynninen & Raatikainen 2002.)

4.1.2 Toiminimen perustaminen

Yksityinen elinkeinonharjoittaja voi tehdä perustamisilmoituksen kaupparekisteriin ennen kuin hän aloittaa toimintansa. Perustamisilmoitus on tehtävä, jos elinkeinonharjoittaja käyttää toimintaansa omasta asunnosta erillistä liiketilaa. Perustamisilmoitus on tehtävä myös, jos elinkeinonharjoittajalla on palveluksessaan muita kuin aviopuoliso tai yrittäjän alaikäinen lapsi tai lapsenlapsi. Elinkeinonharjoittajan on myös tehtävä perustamisilmoitus jos hän harjoittaa luvanvaraista toimintaa. Elinkeinoon harjoittamiseen ei lähtökohtaisesti tarvita lupaa. Jos lupa tarvitaan, on se saatava ennen elinkeinotoiminnan aloittamista. Elinkeinolupia myöntää kustakin luvanvaraisesta toiminnasta vastaava viranomainen. Perusilmoituksen voi tehdä sellainenkin elinkeinonharjoittaja, joka ei ole siihen velvollinen. Rekisteröinti on hyvä tapa suojata yrityksen toiminimi. (Yrityksen perustajalle 2014.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan kalenterivuoden liikevaihdon ylittäessä 8 500 euroa sen on ilmoitauduttava arvonlisäverolliseksi. Vähäisemmänkin liiketoiminnan harjoittajat voivat hakeutua arvonlisäverovelvollisiksi. (Hynninen & Raatikainen 2002.)

4.1.3 Luvat

Suomessa on elinkeinonvapaus. Se tarkoittaa, että Suomessa saa harjoittaa laillista ja hyvän tavan mukaista liiketoimintaa ilman erillisiä viranomaisen lupia. Joillekin toimialoille kuitenkin tarvitaan yhteiskunnan, ympäristön ja kuluttajien turvallisuuden vuoksi lupa, eli toiminta on luvanvaraista. Tietyillä aloilla täytyy toiminnasta tehdä ilmoitus viranomaisille, vaikka varsinaista lupaa ei tarvita. Kuntien ja kaupunkien viranomaiset, aluehallintovirastot sekä ministeriöt, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muut lupaviranomaiset myöntävät lupia Suomessa. (YritysHelsinki 2014. 26 – 27.)

Elinkeinonharjoittajan on yritystä perustaessaan mietittävä seuraavia lupia koskevia kysymyksiä:

- Mitä lupia ja ilmoituksia minun toimialalla vaaditaan?
- Miltä lupaviranomaiselta niitä pitää hakea?
- Ovatko luvat maksullisia ja onko niissä määräaikoja?
- Mikä on oikea kanava asioida viranomaisten kanssa?

- Mitkä lait ja asetukset koskevat alaani?
- Mistä saan tarvittaessa apua ja lisätietoja? (YritysHelsinki 2014. 26 – 27.)

4.1.4 Nimen valinta

Toiminimilaissa (2.2.1979/128) säädetään yksityiskohtaisesti yksityisen elinkeinonharjoittajan yrityksen nimestä. Toiminimen tulee yksilöidä haltijansa yritys. Yksilöivyyttä arvosteltaessa on kiinnitettävä huomiota kaikkiin ilmeneviin asiahaaroihin. Toiminimi, joka ilmaisee vain toiminnan laadun (esim. Rakennusliike), tarjottavan tavarain tai palvelun yleisen nimityksen (Sämpylä, Hieronta), sisältää pelkästään yleisesti käytetyn paikannimen (Espoo, New York), pelkkää kirjain tai numeroyhdistelmää, joka ei ole sanana lausuttavissa (ZZY), sanontaa tai lausahdusta (Olemme parhaita), pelkästään yleistä verbiä tai adjektiivia (Taikoa, Isoin) ei voida sanoa yksilöiväksi, eikä tällöin toiminimelle voida saada rekisteröinnillä yksinoikeutta. Edellä mainitut nimet voidaan rekisteröidä siten, että niihin lisätään jotain muuta kuten paikannimi (esim. Rakennusliike Mäntsälä), henkilönimi (Mikon sämpylä) keksinnöllinen sana, kirjainyhdistelmä tai muuta yksilöivyyttä lisäävää. (Hynninen & Raatikainen 2002.)

Toiminimen tulee myös erottua selkeästi rekisterissä ennestään olevista toiminimistä. Toista samanlaista tai hyvin lähellä olevaa toiminimeä ei voida rekisteröidä. Toiminimi ei myöskään saa olla sekoitettavissa toisen suojattuun toiminimeen tai tavaramerkkiin. Samalla tai samantyyppisellä toimialalla toimivien yritysten on erotuttava toisistaan enemmän kuin eri toimialoilla toimivien. Toiminimen kirjoitusasu on suositellaan noudattavan suomen kielen oikeinkirjoitussääntöjä. Hyvä toiminimi soveltuu myös hyvin yrityksen internetosoitteeksi eli verkkotunnukseksi. Kannattaakin ennen toiminimen rekisteröimistä tarkistaa Viestintäviraston Fi-verkkotunnuspalvelusta, onko haluttu verkkotunnus vapaa. Toiminimi ei saa myöskään olla hyvän tavan tai yleisen järjestyksen vastainen eikä se saa johtaa harhaan. (Hynninen & Raatikainen 2002.)

4.1.5 Nimen muuttaminen

Yrityksen muuttaessa nimeään tai se ottaa esim. aputoiminimen tai rinnakkaistoiminimen, on muutos ilmoitettava viivytyksettä kaupparekisteriin. Uuden nimen käyttöönottoa ei suositella ennen kuin se on rekisteröity, koska sitä voi vielä joutua muokkaamaan tai muuttamaan kokonaan. (Patentti ja rekisterihallitus 2014.)

Jos yrityksen nimen rekisteröinnille on jokin este, ottaa käsittelijä asiakkaaseen yhteyttä ja pyytää ilmoittamaan uusia nimivaihtoehtoja tutkittavaksi. Käsittelyn nopeuttamiseksi yritys voi ilmoitusta jättäessään antaa useampia nimivaihtoehtoja. Nimivaihtoehtoja voidaan kerralla antaa tutkittavaksi kolme kappaletta. Nimet ilmoitetaan siinä järjestyksessä kuin ne halutaan rekisteröidä. Ellei ensimmäinen nimivaihtoehto ole hyväksyttävissä, tutkitaan sen jälkeen muut vaihtoehdot siinä järjestyksessä kuin ne on ilmoitettu. Mikäli ilmoitetulle nimelle todetaan rekisteröintieste, ilmoittaa käsittelijä asiasta elinkeinonharjoittajalle. (Patentti ja rekisterihallitus 2014.)

4.2 Osakeyhtiö

Osakeyhtiö on paras yhtiömuoto silloin, kun yritys tarvitsee paljon pääomaa ja perustajia on useita. Osakeyhtiön tavoitteena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty. Osakeyhtiöitä on kahta lajia: yksityinen osakeyhtiö (Oy) ja julkinen osakeyhtiö (Oyj), jonka osakkeet noteerataan pörssissä. (Meretniemi & Ylönen 2009, 50.)

Osakeyhtiön voi perustaa yksi tai useampi henkilö tai oikeushenkilö, joiden vastuu rajoittuu yhtiöön sijoitettuun rahamäärään. Osakkaat voivat olla myös pelkkiä sijoittajia, eivätkä he tällöin osallistu yrityksen toimintaa, mutta ovat mukana yhtiökokouksissa. Osakeyhtiö syntyy juridisesti vasta silloin, kun se rekisteröidään kaupparekisteriin. (Meretniemi & Ylönen 2009, 51.)

Osakeyhtiöissä osakkaat ovat vastuussa sijoittamansa osakepääoman verran, eli heidän muu omaisuutensa on turvassa toisin kuin yksityisellä elinkeinonharjoittajalla. Osakas saa yhtiökokouksessa jokaista osakettaan kohden yhtä monta ääntä. Osakeyhtiöllä tulee olla yhtiökokouksen valitsema hallitus. Pienissä yhtiöissä hallituksen jäseniä voi olla yksi ja varajäseniä yksi. Osakeyhtiön, jonka osakepääoma on 80 000 € tai enemmän, hallituksessa on oltava vähintään kolme jäsentä. Hallitus huolehtii, että osakeyhtiön toiminta ja hallinto ovat järjestyksessä, ja käsittelee kaikki keskeiset strategiset päätökset. Yhtiökokous valitsee myös osakeyhtiön toimitusjohtajan. Toimitusjohtajaa ei tarvitse olla, jos osakepääoma on alle 80 000 €. Hallituksen jäsenillä ja toimitusjohtajalla on vastuu päätöksistään.

4.3 Avoin yhtiö

Avoin yhtiö soveltuu parhaiten pienten tai keskisuurten perheyhtiöiden yhtiömuodoksi. Avoimen yhtiön muodostavat kaksi tai useampi yhtiömies, jotka voivat olla luonnollisia tai juridisia henkilöitä kuten yhtiöitä. Yhtiömiehiltä riittää työpanos, rahallista panosta ei vaadita. Avoimella yhtiöllä voi olla toimitusjohtaja ja hallitusta, mutta pakollisia toimielimiä ei ole. Jos toimitusjohtaja on, hänet on ilmoitettava kaupparekisteriin. Avoin yhtiö voidaan muuttaa kommandiittiyhtiöksi ottamalla sijoittajaksi äänetön yhtiömies tai kun sovitaan, että jonkun yhtiömiehen vastuu rajoittuu vain sijoituspanoksen suuruiseksi. (Meretniemi & Ylönen 2009, 44.)

Avoin yhtiö syntyy yhtiösopimuksen allekirjoittamisella. Yhtiön pääoma määritetään vapaasti yhtiömiesten toimesta, ja se voidaan perustaa myös ilman rahallista panosta; työpanos riittää. Ennen toiminnan aloittamista avoin yhtiö ilmoitetaan kaupparekisteriin. (Meretniemi & Ylönen 2009, 45.)

Yhtiömiehet eli osakkaat vastaavat henkilökohtaisesti omalla omaisuudellaan yhtiön veloista ja muista velvoitteista. Jokaisen yhtiömiehen voidessa tehdä yhtiötä sitovia oikeustoimia, joista kaikki ovat vastuussa, on avoimessa yhtiössä yhtiömiesten kesken vallittava erinomainen luottamus. Yhtiömiesten sopimuksella voidaan rajoittaa tätä oikeutta, esimerkiksi nimenkirjoitusoikeuden kaventamisella yhdelle tai kahdelle yhtiömiehelle. (Meretniemi & Ylönen 2009, 45.)

Avoimesta yhtiöstä voidaan nostaa rahaa yksityisottoina ja yhtiömiehille voidaan maksaa myös palkkaa. Yhtiömiehillä on oikeus saada yhtiön toiminnasta tietoa ja tarkistaa yhtiön kirjanpito. Näitä oikeuksia ei voida kaventaa yhtiösopimuksella. (Meretniemi & Ylönen 2009, 45.)

4.4 Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiö on kätevä silloin, kun perustettava tai muutettava yhtiö tarvitsee lisärahoitusta ja saatavilla on sellainen rahoittaja, joka ei halua olla osallisena yhtiön päivittäisessä toiminnassa. Rahoittajan sijoituksen suuruutta voidaan pitää hänen taloudelli-

sen vastuun mittana. Kommandiittiyhtiö voidaan muuttaa avoimeksi yhtiöksi muuttamalla yhtiösopimusta niin, että yhtiöön ei jää äänettömiä yhtiömiehiä. Avoin yhtiö voidaan taas päinvastoin muuttaa kommandiittiyhtiöksi lisäämällä tämä äänetön rahoittaja yhtiöön. (Meretniemi & Ylönen 2009, 46 - 47.)

Vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat yhtiön käytännön toiminnasta, tekevät sitä koskevat päätökset ja toimivat yhtiön edustajina. He voivat myös sijoittaa omia varojaan yritykseen, mutta heidän työpanos riittää. (Meretniemi & Ylönen 2009, 46 - 47.)

Äänetön yhtiömies toimii yhtiössä vain rahoittajana. Hän sijoittaa yhtiöön pääomaa ja on vastuussa yhtiön velvoitteista sijoittamansa pääoman verran. Hänelle sijoittamalle panokselleen maksetaan vuosittain sovittua korkoa, jos voittoa syntyy. Äänetön yhtiömies voi olla yrityksessä töissä, mutta hän ei osallistu yrityksen hallintoon. (Meretniemi & Ylönen 2009, 46 - 47.)

4.5 Osuuskunta

Osuuskunnan tarkoituksena on tukea taloudellisella yhteistoiminnalla sen jäsenten taloutta sekä elinkeinoa. Sen tavoitteena voi myös olla aatteellisen tarkoituksen toteuttaminen yhdessä. Osuuskunnan perustamiseen vaaditaan vähintään kolme luonnollista henkilöä tai yhteisöä, säätiötä tai muuta oikeushenkilöä. Jäsenomistajat voivat osallistua toimintaan, ja osuuskunta tukee heidän taloudenpitoaan ja elinkeinoaan. Suuret osuuskunnat kuten Kesko, SOK ja Tapiola ovat poikkeuksia, joissa jäsenomistajat toimivat pääasiassa asiakkaina. Osuuskunnan jäsenyyttä ei voi luovuttaa tai myydä, koska osuuskunta valitsee itse jäsenensä. Osuuskunnan jäsenet maksavat osuuskunnan määrittelemän osuusmaksun, joka on kaikille yhtä suuri ja jonka jäsen saa takaisin erotessaan. Osuuskunnan peruspääoma rakentuu näistä osuusmaksuista. (Meretniemi & Ylönen 2009, 48.)

Osuuskunta perustetaan ilmoittamalla se kaupparekisteriin. Osuuskunnan osuuspääomaa ei määrätä etukäteen ja siihen on vaivatonta ottaa lisää uusia jäseniä sekä siitä on helppo erota. (Meretniemi & Ylönen 2009, 48.)

Osuuskunnan jäsenet ovat vastuussa taloudellisesti osuuskunnan sitoumuksista vain maksamansa osuuspääoman määrän verran. Ylin päättävä elin osuuskunnassa on osuuskunnan kokous, johon kaikki osuusjäsenet voivat osallistua. Päätökset tehdään

äänestämällä. Jokaisella luonnollisella jäsenellä on yksi ääni. Lain mukaan osuuskunnalla tulee olla osuuskunnan perustamiskokouksen valitsema hallitus, joka halutessaan voi valita toimitusjohtajan. (Meretniemi & Ylönen 2009, 48.)

Osuuskunta jakaa tuottamaansa voittoa jäsenilleen. Voiton lisäksi palkkaa voidaan myös maksaa, jolloin he ovat työsuhdeturvan piirissä. (Meretniemi & Ylönen 2009, 48.)

5 Tuotteiden suojaaminen ja tekijänoikeudet

Yritystoiminnasta saattaa syntyä tekijänoikeuksia tai keksintöjä eli immateriaalista pääomaa. Fyysisten tuotteiden lisäksi suojattavaa syntyy siis keksinnöistä. Epäonnistukses-
saan suojata keksintönsä, yrittäjä voi menettää oikeudet omiin keksintöihinsä. (Meretniemi & Ylönen 2009, 134.)

5.1 Mitä voidaan suojata?

Tuotteiden suojaamisessa immateriaalioikeudet ovat tärkeässä asemassa. Immateriaalioikeudet voidaan jakaa kahteen päälohkoon, tekijänoikeuksiin ja teollisoikeuksiin. Tuotteiden suojaamista on syytä miettiä tarkoin, sillä hyvällä ja suunnitelmallisella immateriaalioikeuksien käytöllä voidaan saavuttaa merkittävää strategista kilpailuetua. Suunnitteluvaiheessa tulee esiin esimerkiksi sellaisia kysymyksiä, kuin

- mitä tavaramerkkejä yrityksellä on ja niiden rekisteröinnin mahdollisuudet?
- kuinka näitä tavaramerkkejä käytetään markkinoinnissa?
- voidaanko tuotteita suojata mallioikeuden nojalla?
- onko yrityksellä patentoitavissa olevia tai hyödyllisyysmallilla suojattavia keksintöjä?
- tuottaako yritys tekijänoikeuden suojaamaa materiaalia?
- miten suojattuja immateriaalioikeuksia valvotaan ja miten loukkauksiin reagoidaan?
- kenelle ja millaisin ehdoin suojattuihin oikeuksiin myönnetään käyttöluvia? (Varhela & Virtanen 1999.)

5.2 Tavaramerkki

Tavaramerkki liittyy yrityksen tuotemerkkien eli brändien kehittämiseen, markkinointiin ja suojaamiseen ja on olennainen osa yrityksen tai tuotteen imagoa. Tavaramerkki on hyvä tapa suojata tietyn tuotteen nimi, ulkoasu tai pakkaus. Itse tuotetta tavaramerkillä ei voi kuitenkaan suojata. Tavaramerkin avulla yritys erottuu kilpailijoistaan ja yksilöi tuotteensa omikseen. (Varhela & Virtanen 1999.)

Tavaramerkki on tunnusmerkki myytäväksi tarjottavien tai muuten elinkeinotoiminnassa liikkeeseen laskettavien tavaroiden tai palveluiden erottamiseksi toisten yritysten tavaroista tai palveluista. Yksinkertaistaen tavaramerkki on se nimi, jolla hyödyke myydään. Se voi olla valmistajan, maahantuojan, tukkuliikkeen tai vähittäismyyjän merkki. (Varhela & Virtanen 1999.)

Tavaramerkki voi nimestään huolimatta olla myös tietyn palvelun yhteydessä käytetty ns. palvelumerkki. Palvelumerkki voi esimerkiksi olla vakuutusyhtiön, pankin tai hotellialan toimintaa tarkoittava merkki. (Varhela & Virtanen 1999.)

Muodoltaan ja tyypiltään tavaramerkki voi vaihdella huomattavastikin. Tavaramerkkirekisteriin voidaan määritelmän mukaan merkitä mikä tahansa merkki, joka voidaan esittää graafisesti. Esimerkkejä tavaramerkkien erilaisuudesta:

- Sanamerkki, joka muodostuu yhdestä tai useammasta sanasta, on usein keksitty tuotteen nimi, joka ei usein varsinaisesti tarkoita mitään (Myllyn Paras).
- Kirjainmerkki koostuu kirjaimista, jotka eivät muodosta sinänsä mitään sanaa. Yksi kirjain ei voi tulla rekisteröidyksi sellaisenaan (IBM).
- Numeromerkkeihin pätevät samat lainalaisuudet kuin kirjainmerkkeihin, eli yksittäistä numero ei voida rekisteröidä sellaisenaan.
- Kuviomerkki muodostuu kuvasta, piirroksesta tai erityisessä kirjoitusasussa olevista sanoista, numeroista tai kirjaimista.
- Yhdistelmämerkki on jokin merkkien yhdistelmä, tyypillisesti sanan tai sanojen ja kuvion yhdistelmä.
- Sarjamerkin avulla voidaan suojata useita toisiaan lähellä olevia tai joltakin ominaisuuksiltaan samankaltaisia merkkejä. (Varhela & Virtanen 1999.)

Vakiintumisen kautta käyttöön otettu merkki voi saavuttaa tavaramerkkilain mukaisen suojan. Merkki vakiinnutetaan yksinkertaisesti käyttämällä sitä. Merkkiä voidaan pitää

vakiintuneena, kun se on Suomessa asianomaisissa elinkeino- tai kuluttajapiireissä yleisesti tunnetun haltijan tavaroiden tai palveluiden erityisenä merkinä. Vakiintunut tavaramerkki antaa haltijalleen yhtä hyvää suojaa kuin merkin rekisteröinti. Kukaan muu ei saa rekisteröityä itselleen vakiintuneen merkin kanssa samanlaista tai siihen sekoitettavissa olevaa merkkiä. Vakiintuneen merkin haltija saa myös saman lain suojan tavaramerkkioikeuden loukkausta vastaan kuin rekisteröidyn merkin haltija. Vaikeutena voi olla todentaa vakiintumisen olemassaolo tai sen syntymisen ajankohdan toteennäyttäminen.

Tehokkain tapa saada suojaa tavaramerkille on rekisteröidä se. Rekisteröinnillä todetaan virallisesti, että tietty merkki on lain tarkoittama suojattu tavaramerkki. Rekisteröidyn tavaramerkin tunnuksena käytetään usein ®-merkkiä. Jotta tavaramerkki voidaan rekisteröidä, seuraavien kriteerien on täytyttävä:

- merkin on oltava tavaramerkkilain mukaan rekisteröitävissä oleva graafisesti esitetty tunnusmerkki
- merkin on oltava erottamiskykyinen
- merkki ei saa aiheuttaa sekoittamisvaaraa
- merkin rekisteröinnille ei saa olla olemassa laissa säädettyjä erityisiä rekisteröinnin esteitä. (Varhela & Virtanen 1999.)

5.3 Mallioikeus

5.3.1 Mallioikeuslaki

Mallioikeuslain (12.3.1971/221) mukaan mallin luoja tai jolle hänen oikeutensa on siirtynyt, voi rekisteröimällä saada malliin yksinoikeuden. Mallilla tarkoitetaan tuotteen tai sen osan ulkomuotoa, joka ilmenee tuotteen tai sen koristelun piirteistä, kuten ääri viivoista, väreistä, muodosta, pintarakenteesta tai materiaalista. Malli suojaa vain tuotteen ulkoasua, ei tuoteidea. Tuotteen ei tarvitse suojaa hakiessa olla olemassa. Tuotteen ulkomuodon suoja tarkoittaa myös sitä, että mallina voidaan suojata vain silmin havaittavat tuotteen osat, mikä tarkoittaa, että mallisuoja ei voida saada tuotteen teknisille ominaisuuksille eikä sellaiset tekniset rakenteet, joita ei voi havaita tuotetta purkamatta tai rikkomatta. (Varhela & Virtanen 1999.)

5.3.2 Mallin suojaus

Mallin luoja voi rekisteröimällä saada yksinoikeuden mallin ammattimaiseen käyttöön eli mallioikeuden. Yksinoikeus tarkoittaa sitä, että kukaan mallin omistajan lisäksi ei saa ilman tämän lupaa käyttää mallia hyväkseen. Mallin hyväksikäyttämistä on esimerkiksi sen mukaisen tai sen sisältävän tuotteen valmistaminen, tarjoaminen, markkinoille saattaminen, käyttäminen, maahantuonti, maastavienti tai varastoiminen näihin tarkoituksiin.

Mallioikeudellisen suojan saaminen edellyttää aina rekisteröintiä, jolle asetetaan seuraavat ehdot:

1. Mallin on oltava luovan työn tulos
2. Mallin on oltava uusi
3. Mallin on erotuttava aikaisemmin tunnetuista malleista. (Varhela & Virtanen 1999.)

Luovan työn vaatimuksen tarkoituksena on edistää ja kannustaa luovaa muotoilua ja suunnittelua. Luovuudelle tosin on vaikea asettaa yleisiä määriteltäviä vaatimuksia. Yksinkertaisia ja tavanomaisia malleja, kuten raitoja, ruutuja tai ympyröitä ei rekisteröidä. (Varhela & Virtanen 1999.)

Uutuusvaatimuksella tarkoitetaan, että malli eroaa aiemmin rekisteröidyistä malleista. Malleja pidetään samanlaisina, jos niiden piirteet eroavat toisistaan vain epäolennaisilta yksityiskohdilta. Uutuuden esteeksi katsotaan myös sellainen malli, joka ei ole tullut vielä julkiseksi mutta joka ilmenee Suomessa tehdystä patenttihakemuksesta, hyödyllisyysmallihakemuksesta, tavaramerkkihakemuksesta tai mallihakemuksesta, joka on tehty ennen mallin rekisteröintihakemusta. Tämä tarkoittaa sitä, että jos samalle tavaramalle haetaan sekä mallisuoja että hyödyllisyysmallisuoja, on nämä hakemukset jätettävä samanaikaisesti tai ne tulevat esteeksi toisilleen. (Varhela & Virtanen 1999.)

5.3.3 Rekisteröinti

Patentti- ja rekisterihallitus rekisteröi mallioikeuden. Hakemus tehdään tarkoitusta varten laaditulla lomakkeella. Malli rekisteröidään yhteen tai useampaan 32:sta tavaraluokasta. Mallioikeuden voi hakea muukin kuin mallin luoja jos tämä voi osoittaa, että mallioikeus on siirtynyt mallin luojalta hakijalle. Hakemukseen on liitettävä myös mallin esittävä kuva-aineisto. Rekisteröintihakemuksen käsitteleminen kestää normaalista kahdeksasta kymmeneen kuukauteen. (Varhela & Virtanen 1999.)

5.3.4 Mallioikeuden hyödyt

Mallisuoja on hyvä tapa saada suojaa tavarahan ulkonäölle. Erityisesti muotoilun alaan liittyvissä tavaroissa siitä on hyötyä. Mallioikeus antaa haltijalleen yksinoikeuden mallin ammattimaiseen käyttöön kuten tavarahan valmistaminen, tarjoaminen, markkinoille saataminen, käyttäminen, maahantuonti, maastavienti taikka varastoiminen näihin tarkoituksiin. Suoja koskee niitä tavaroita, joita varten malli on rekisteröity ja niiden kanssa samankaltaisia tavaroita. (Varhela & Virtanen 1999.)

Mallioikeuden avulla oikeudenhaltija voi estää mallinmukaisten tavaroiden luvattoman valmistuksen ja maahantuonnin. Mallioikeuden haltijan lupa tarvitaan silloinkin, kun luvallisestikin valmistettujen tavaroiden tuonti tapahtuu Euroopan talousalueen ulkopuolelta. (Varhela & Virtanen 1999.)

Mallioikeuden voi myös luovuttaa tai lisensioida. Oikeudenhaltija voi siis myydä oikeutensa malliin kokonaan tai myöntää siihen käyttöoikeuksia esimerkiksi osana franchising-sopimusta. (Varhela & Virtanen 1999.)

5.4 Tekijänoikeus

5.4.1 Tekijänoikeuslaki

Tekijänoikeuslaki (8.6.1984/442) säättää määrittelemättä tekijänoikeutta, että hänellä joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on tekijänoikeus teokseen. Suojan saaminen lain mukaan edellyttää, että on luotu teos. Lainkohdasta ilmenee myös, että oikeus tähän teokseen on sillä, joka teoksen on luonut eli tekijällä. Tekijänoikeussuoja

antaa tekijälle yksinoikeuden käyttää teostaan taloudellisesti ja muutenkin hyväkseen. Tekijä voi luovuttaa tämän oikeuden toiselle osittain tai kokonaan. (Varhela & Virtanen 1999.)

5.4.2 Mikä on teos?

Tekijänoikeuslaki (8.6.1984/442) määrittelee, että teos voi olla

- kaunokirjallinen, kuten romaani, novelli, runo, sanoitus
- selittävä kirjallinen, kuten tieto- tai oppikirja, artikkeli, mainosteksti, kartta, tietokoneohjelma
- suullinen esitys, kuten esitelmä, luento
- sävellysteos, musiikkilajista riippumatta
- näyttämöteos, kuten näytelmä, tanssiteos
- elokuvateos, kuten teatterielokuva, lyhytelokuva, tv-elokuva, yritysvideo, mainoselokuva
- valokuvateos, kuten teostasoon yltävä valokuva, elokuvan yksittäiset ruudut
- kuvataideteos, kuten maalaus, veistos, piirros, sarjakuva
- rakennustaiteen tuote, kuten rakennus, vene
- taidekäsityön tuote, kuten koru, ryijy
- taideteollisuuden tuote, kuten astia, aterimet, huonekalut.

Teos voi olla muukin kuin edellä lueteltu, kunhan sitä voidaan pitää luovan työn tuloksena syntyneenä kirjallisena tai taiteellisena teoksena (Varhela & Virtanen 1999).

6 Rahoitus ja kirjanpito

6.1 Rahoitus

6.1.1 Tulorahoitus

Yritystoiminnan aloitusvaiheessa tarvitaan lähes aina rahaa. Rahan tarpeen määrä riippuu suuresti siitä minkä toimialan yritys ollaan perustamassa ja mikä yrityksen liikeidea on. Esimerkiksi yrittäjän osaamisen myyminen palveluna vaatii paljon vähemmän alkuinvestointeja kuin ravintolan perustaminen. Alkuinvestoinnit mahdollistavat yritystoiminnan aloittamisen. Jatkossa rahoitusta voidaan järjestää monin eri keinoin. (YritysHelsinki 2014, 23.)

Tulorahoituksella tarkoitetaan yrityksen toiminnasta kertyviä tuloja eli myynti-, korko- ja muut tuotot (YritysHelsinki 2014, 23). Liiketoiminta on pyrittävä saamaan omavaraiseksi eli liiketoiminnasta syntyneillä tuotoilla voidaan kattaa liiketoiminnasta syntyvät kulut. Yritys pystyy toimimaan itsenäisesti eikä ulkopuolista tai omia investointeja tarvita. Suuret hankkeet ja yrityksen laajentaminen usein tarvitsevat kuitenkin suurempia sijoituksia.

6.1.2 Pääomarahoitus

Yrityksellä voi olla kahdenlaista pääomaa, omaa pääomaa ja vierasta pääomaa. Omaa pääomaa on yrittäjän oma sijoitus yritykseensä joko rahana tai apporttiomaisuutena. Apporttiomaisuutta yrityksessä voi olla esimerkiksi työkalut ja –koneet tai tietokoneet. Se voi olla vain omaisuutta, jolla on yritykselle taloudellista arvoa. Yleensä lainanantajat vaativat 20 % omarahoitusosuutta ennen kuin voivat harkita lainan myöntämistä. (YritysHelsinki 2014, 23.)

Vierasta pääomaa eli lainaa yritykseen voidaan hakea eri tahoilta. Lainarahoitusta myöntävät pääasiassa liikepankit sekä erityisrahoitusyhtiö Finnvera. Suomen valtion omistama Finnvera tarjoaa monia erilaisia lainoja kuten,

- investointi- ja käyttöpääomalaina, joka voidaan myöntää yrityksille erilaisiin rakennus-, kone- ja laiteinvestointeihin sekä yrityksen kasvun ja kansainvälistymisen aiheuttamien käyttöpääomatarpeiden rahoittamiseen.
- kehittämislaina, jolla voidaan rahoittaa esimerkiksi yrityksen tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa tai markkinoinnin edistämistä. (YritysHelsinki 2014, 23.)

6.2 Starttiraha

6.2.1 Tukea yrittäjälle

Starttiraha on harkinnanvarainen tuki, jota voidaan myöntää päätoimiseksi yrittäjäksi ryhtyvälle yritystoiminnan käynnistysvaiheessa. Starttirahan tarkoitus on helpottaa yrittäjän toimeentuloa sinä aikana, jonka yritystoiminnan käynnistäminen ja vakiintuminen kestää. Yrityksen perustamista harkitsevan on hyvä olla hyvissä ajoin yhteydessä paikalliseen TE-toimistoon (työ- ja elinkeinotoimisto) ja selvittää onko yrittäjällä mahdollisuudet starttirahan saamiseen. Starttirahan saadakseen yritystoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin TE-toimisto on tehnyt päätöksen starttirahasta. (YritysHelsinki 2014. 25.)

Starttirahaa voidaan maksaa maksimissaan 18 kuukauden ajalta. Starttiraha myönnetään kuitenkin useimmiten kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan. Sen jälkeen starttirahaa voidaan myöntää tapauskohtaisesti harkinnan perusteella ajaksi, jonka yrittäjäksi ryhtyvän toimeentulon turvaamiselle arvioidaan olevan tarvetta. (YritysHelsinki 2014. 25.)

6.2.2 Edellytykset starttirahan saamiseksi

Starttirahaa voidaan myöntää, jos yrittäjällä on mahdollisuus saada yritystoiminta kannattamaan ja hänellä on kokemusta yrittämisestä tai yrittäjäkoulutusta. Tuen täytyy myös olla tarpeellista yrittäjän toimeentuloa varten. Yrittäjän täytyy työskennellä päätoimisesti yrityksessä. (YritysHelsinki 2014. 25.)

Starttirahahakemukseen yrittäjän on liitettävä liiketoimintasuunnitelma sekä kannattavuus- ja rahoituslaskelmat. Yrittäjän on myös osoitettava todistus verojen maksamisesta verovelkatodistus eli selvitys, onko starttirahan hakijalla maksamattomia veroja. (YritysHelsinki 2014. 25.)

6.2.3 Esteet starttirahan saamiseksi

Starttirahaa ei myönnetä, jos yritystoiminnan arvioidaan itsessään turvaavan starttirahan hakijan kohtuullinen toimeentulo yritystoiminnan käynnistämisen- ja vakiinnuttamisvaiheessa. Starttirahaa ei myöskään myönnetä, jos sen arvioidaan vääristävän vähäistä enemmän samoja tuotteita tai palveluja tarjoavien välistä kilpailua tai jos starttirahaa hakeva henkilöasiakas on aloittanut yritystoiminnan ennen kuin tuen myöntämisestä on päätetty. (YritysHelsinki 2014. 25.)

Jos koetaan, että starttirahan hakija siirtyisi työsuhteesta tekemään samaa työtä yrittäjänä ja on ilmeistä, että hänen pääasiallinen toimeksiantajansa olisi aiempi työnantaja, ei starttirahaa myönnetä. Starttirahaa ei myönnetä jos hakija on laiminlyönyt velvollisuuksiaan suorittaa veroja tai lakisääteisiä maksuja tai hänellä on olennaisia yksityisöidellisiä maksuhäiriöitä. Starttirahaa ei myönnetä, jos yrittäjäksi ryhtyvällä on muita toimeentulon turvaavia tuloja kuten palkkatuloja, erilaisia tukia tai etuuksia. (YritysHelsinki 2014. 25.)

6.3 Kirjanpito

Suomessa kaikki yritykset ovat kirjanpitovelvollisia. Kirjanpidosta säädetään kirjanpitolaisissa ja asetuksessa. Kirjanpitoa ohjaa myös yritysten verotusta koskevat lait sekä elinkeinoverolaki. Kirjanpidon tarkoituksena on kuitenkin palvella erityisesti yritystä ja yrittäjää. Kirjanpidon avulla yrittäjä pysyy valveutuneena yrityksen raha-asioista eikä yllätyksiä pääse käymään. (Meretniemi & Ylönen 2009, 140.)

Yrityksessä raha liikkuu kahteen suuntaan, sisään ja ulos. Kirjanpidon tehtävänä on tarkkailla tätä liikennettä ja laskea lopputulos tilinpäätökseen. Kirjanpidon tuottamien tulosten perusteella lasketaan myös yrityksen tulos, joka määrää yrityksen verotuksen. Lisäksi tiedot toimivat todistusaineistona jos jotakin yllättävää tapahtuu. (Puustinen 2004, 215.)

7 Verotus

7.1 Arvonlisävero

Arvonlisävero on välillinen kulutusvero, jonka kuluttaja maksaa hyödykkeen hinnasta, ja jonka yrittäjä tilittää valtiolle. Verovelvollisten yritysten välisissä liiketoimissa toinen yritys saa vähentää toisen yrityksen perimän arvonlisäveron, jos tuote tai palvelu on tullut käytettäväksi arvonlisäverollisessa liiketoiminnassa. Jokainen vaihdantaketjun porras maksaa veroa vain tuotteen tai palvelun kyseisessä portaassa syntyneestä arvonlisäyksestä. Kuluttajan maksamasta hinnasta valtiolle kertyy siten vain kertaalleen veroa. (Holopainen 2010, 96; Holopainen 2008, 169.)

Suomen arvonlisäverolaki koskee vain Suomessa tapahtuvaa tavaroiden tai palvelujen myyntiä, Suomessa tapahtuvaa tavaroiden maahantuontia sekä Suomessa tapahtuvaa yhteisöhankintaa ja tavarantoimitusta varastointimenettelyyn. Ulkomailta tapahtuneesta mynnistä, yrityksen ei ole maksettava Suomen arvonlisäveroa. (Holopainen 2010, 96. Holopainen 2008, 169.)

Kaikki liiketoiminnallinen myynti on aina verollista, ellei laista löydy nimenomaista säännöstä verottoman myynnin tueksi. Tavaroiden tai palveluiden myynti voi olla verotonta, jos

- myynti ei tapahdu Suomessa
- myynti ei tapahdu liiketoiminnan muodossa (ansiotarkoituksessa tapahtuvaa, jatkuvaa, ulospäin suuntautuvaa ja itsenäistä toimintaa, johon sisältyy yrittäjäriski)
- myyjään soveltuu yleishyödyllisiä yhteisöjä, vaikeavammaisia yrittäjiä, uskonnollisia yhdyskuntia ja vähäistä toimintaa koskeva poikkeussäännös
- ulkomaille myyminen
- tavarantoimitus yhteisömyynti
- kyseisen hyödykkeen myynti on säädetty verottomaksi, näitä ovat muun muassa
 - terveyden- ja sairaanhoito
 - sosiaalihuolto
 - yleissivistävä ja ammatillinen koulutus

- rahoitus- ja vakuutuspalvelut
- arpajaiset ja rahapelit
- esiintymispalkkiot ja osa tekijänoikeudet (Holopainen 2010, 97. Holopainen 2008, 169.)

Yritysmuodolla ei ole merkitystä verovelvollisuuden suhteen. Verovelvollisia ovat yhteisöt, kuten osakeyhtiöt, osuuskunnat, kommandiittiyhtiöt, avoimet yhtiöt, yhdistykset ja julkisoikeudelliset yhteisöt, mutta myös yhtymät ja luonnolliset henkilöt. (Holopainen 2010, 97. Holopainen 2008, 169.)

7.2 Toiminimen verotus

Yksityinen elinkeinonharjoittaja ei ole verovelvollinen, vaan toiminimen tulos katsotaan yrittäjän tuloksi ja verotetaan sen mukaan. Tulos saadaan laskemalla veronalainen tulos ja vähentämällä siitä sen hankkimiseen liittyvät kustannukset. Toiminimen verotus on hieman kevyempi kuin vastaavilla tuloilla palkansaajalla. Etu kasvaa tulojen kasvaessa. (Meretniemi & Ylönen 2009, 56.)

Elinkeino tulosta 20% verotetaan pääomatulona, jonka verokantana on 28%. Loppu-osa tulosta verotetaan progressiivisesti kuten tavanomaisesta palkkatulosta. Yrittäjällä ollessa muita tuloja, lisätään yrityksen palkkatulo-osuus niihin. Yrittäjä voi vaatia tulojen jäädessä pieniksi pääomatulon osuudeksi 10% lieventääkseen verorasitusta. Verorasitusta voi myös keventää ottamalla perheenjäseniä mukaan tulon jakoon, tosin työpanokset on kyettävä osoittamaan. (Meretniemi & Ylönen 2009, 56.)

Liikevaihdon ollessa enintään 8 500 euroa myyjä ei ole verovelvollinen, ellei hän itse ole hakeutunut verovelvolliseksi. Myyjä joutuu arvioimaan itse tilikauden liikevaihdon, ja jos hän arvioi sen olevan yli 8 500 euroa, hänen tulee tehdä verohallinnolle perustamislmoitus, jonka perusteella hänet merkitään verovelvollisten rekisteriin. (Holopainen 2008, 170.)

8 Vakuutukset ja turvat

8.1 Yrittäjän eläkevakuutus YEL

Yrittäjä on henkilö, joka tekee ansiotyötä olematta työssään virka- tai työsuhteessa. Yrittäjän perheenjäsenkin on yrittäjä, jos hän tekee työtä yrityksessä, mutta ei ole tässä työssään työsuhteessa. (Holopainen 2008, 250.)

Yrittäjän eläkelain (YEL) piiriin kuuluu Suomessa asuva yrittäjä, jos

- hän työskentelee yrityksessä
- hän on 18 - 68-vuotias
- yrittäjätoiminta on jatkunut yhtäjaksoiseksi vähintään neljä kuukautta yrittäjän täytettyä 18 vuotta
- yrittäjän työtulo on vähintään 7 430,59 (v. 2014)
- hän ei kuulu muun eläkelain piiriin saman toiminnan perusteella (Holopainen 2008, 250; Holopainen 2010, 127.)

8.2 Työttömyysturva

Yrittäjä halutessaan voi liittyä yrittäjien työttömyyskassan jäseneksi saadakseen itselleen ansiosidonnaisen työttömyysturvan. Yrityskassoja on kaksi, Ammatinharjoittajien ja Yrittäjien Työttömyyskassa (AYT) ja Suomen Yrittäjien Työttömyyskassa (SYT).

Yrittäjäkassan jäseneksi voi liittyä Suomessa vakituisesti asuva alle 68-vuotias yrittäjä, jonka pääasiallinen toimeentulo tulee yrittämällä. Yrittäjäksi katsotaan YEL- tai MYEL-vakuutusvelvollinen henkilö, joka

- työskentelee johtavassa asemassa yhtiössä, josta hän omistaa vähintään 15 % tai perheenjäsenensä tai hän ja hänen perheenjäsenensä kanssa omistaa 30 % osakepääomasta
- työskentelee yhtiössä, josta hän itse, perheenjäsenensä tai he yhdessä omistavat vähintään 50 % osakepääomasta.

Perheenjäseneksi luetaan yrittäjän kanssa samassa taloudessa asuva puoliso (myös avopuoliso), lapset ja vanhemmat. Johtavaksi asemaksi katsotaan toimitusjohtajan, hallituksen puheenjohtajan, hallituksen jäsenen tai muun vastaavan asemaa. Lisäksi työtulon on oltava vähintään 8 520 euroa vuodessa, jotta voidaan todeta, että yrittäminen on laajuudeltaan olennaista. (Holopainen 2008, 253.)

8.3 Työterveyshuolto

Yrittäjä voi järjestää itselleen työterveyshuollon työstä johtuvien terveysvaarojen ja –haittojen ehkäisemiseksi. Työterveyshuollon palvelut voi järjestää yksityisissä laitoksissa, kunnallisessa terveyskeskuksessa tai työterveyshuollon ammattihenkilön tuottamina. Vuoden 2006 alusta lähtien on yrittäjä saanut itselleen työterveyshuollon lisäksi järjestämänsä yleislääkäritasoisien sairaanhoidon kustannuksista korvauksen Kelan työterveyshuollon korvausjärjestelmän kautta. Korvauksen määrä on 50 % sairaanhoidon kustannuksista ja 60 % ehkäisevän työterveyshuollon hyväksyttävistä kustannuksista. (Holopainen 2010, 132 - 133, Holopainen 2008, 255.)

9 Lopuksi

9.1 Yrityksen perustaminen

Opinnäytetyön tavoitteena oli perustaa yritys ja ryhtyä itse yrittäjäksi. Nämä tavoitteet saavutettiin, ja Suomessa toimii tällä hetkellä yritys nimeltä Hakkis. Yrityksen perustamisessa oli monia huomioitavia seikkoja, kuten starttirahan hakeminen. Yrityksen perustaminen sujui suunnitelman mukaan ja ongelmitta.

Yrityksen toiminnan aloittaminen vaatii muutakin kuin perustamisen. Hakkis tarvitsi toimitilat, välineistön ja kirjanpidon. Kaikki mainitut asiat järjestettiin ja toimitilat hankittiin Helsingistä Kallion kaupunginosasta, kirjanpidon päädyin ulkoistamaan ammattilaisille. Yritys on toiminnassa kevästä 2014.

9.2 Ohjevihkon luominen

Opinnäytetyön toisena tavoitteena oli luoda aloittavan yrittäjän apuvälineeksi ohjevihko. Ohjevihkossa kerrotaan konkreettisin esimerkein, miten toiminimi perustetaan ja miten starttirahaa haetaan. Ohjevihkon sivuilla kerron Hakkiksen tien ajatuksesta toimivaksi yritykseksi. Tällä tavoin lukija saa kattavan kuvan siitä, mitä hänen täytyy oikeasti tehdä saadakseen yrityksen perustetuksi ja toimintaan.

Ohjevihkon tekemisen ja yrityksen perustamisen prosessit tukivat toisiaan. Ohjevihkon toimivuus vaati sen, että asioihin oli paneuduttu, jolloin myös perustaminen tehtiin kunnolla.

9.3 Yrittäjänä toimiminen

Yrityksen perustaminen ja yrittäjäksi ryhtyminen oli vaikea päätös. Minua mietitytti menestyisinkö taloudellisesti ja olisiko minulla rahkeita henkisestikään toimia yrittäjänä. Nämä mietteet jokaisen kannattaa pohtia kunnolla ja tehdä päätös vasta tarkan harkinnan jälkeen. Jos päätös on myönteinen, on kuljettava määrätietoisesti kohti päämäärää, koska yrittäminen vaatii päättäväisyyttä ja määrätietoisuutta.

Yrityksen perustaminen ja yrittäjäksi ryhtyminen ovat olleet erittäin palkitsevia. On mahdollavaa huomata, että pystyn tulemaan toimeen omalla yritykselläni ja yritykseni tuotteet tuovat lisäarvoa ihmisten elämään. Haave yrittäjäksi ryhtymisestä on toteutunut, ja omasta kokemuksesta voin sanoa, että se kannatti toteuttaa.

Lähteet

Yrityksen Perustamisopas 2010. Holopainen, Tuulikki (toim.) 2010. Yrityksen perustamisopas. 19. uudistettu painos. Edita Prima . Helsinki

Hynninen, Harri & Raatikainen Pekka 2002. Yrityksen asiakirjat – ohjeet, mallit ja käyttö. Talentum Media Oy. Helsinki. Päivitetty 19.11.2012.
<http://fokus.talentum.fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/HAGBGXITBF#kohta:YRITYKSEN%28%2820%29PERUSTAMINEN%28%2820%29> Luettu 22.8.2014

Loimu, Kari 2012. Yhdistystoiminnan käsikirja. 5. painos. Talentum Media. Helsinki

Meretniemi, Irma & Ylönen, Hanna 2009. Yrityksen perustajan käsikirja. 1. - 2. painos. Otava, Helsinki

Patentti ja rekisterihallitus 2014. Apportti. Päivitetty 16.12.2014
<Http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/perustaminen/apporttiehto.html>. Luettu 14.1.2014.

Patentti ja rekisterihallitus 2014. Nimen muuttaminen.
<www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystennimet/nimenmuuttaminen.html> Luettu 22.8.2014

Patentti ja rekisterihallitus 2014. Yksityisen elinkeinonharjoittajan perustamisilmoitus.
<Http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/perustaminen.html> Luettu 21.8.2014

Puustinen, Terho 2004. Avain omaan yritykseen. Otava, Helsinki

Pyykkö, Manne 2011. Minustako yrittäjä?. Talentum Media.

Sutinen, Mika 1996. Kaikki mitä olet halunnut tietää yritystoiminnasta mutta et ole tiennyt keneltä kysyä. Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu, yrityspalvelut.

Varhela, Markku & Virtanen, Pertti 1999. Markkinoinnin pelisäännöt. Talentum Media. Helsinki. Päivitetty 14.1.2015.
<http://fokus.talentum.fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/CADBEXGTBF#kohta:MARKKINOINNIN%28%2820%29PELIS%28%28c4%29%28%28c4%29NN%28%28d6%29T%28%2820%29> Luettu 29.1.2015.

YritysHelsinki 2014. Opas Yrittäjyyteen. YritysHelsinki ja Helsingin Yliopisto, Helsinki

Yritys Suomi 2014. Toiminnan suunnittelu.
<Http://www.yrityssuomi.fi/web/guest/toiminnan-suunnittelu> Luettu 20.8.2014

Yritys Suomi 2014. Yritysidea. <Http://www.yrityssuomi.fi/yritysidea> luettu 20.8.2014

Liite 1. Yrityksen perustaminen – käytännön toimet ja asiakirja

SISÄLLYS

Johdanto1

Yrittäjäksi ryhtyminen2

Yrityksen perustaminen3-5

Yritysmuodon valinta, Lomakkeet,
Nimen valinta, rahoitus

Starttiraha6-9

Hakeminen, Hakemus

Yrityksen rekisteröinti10

Yritystoiminnan aloitus10-12

Pankki, Kirjanpito, toimitilat, tuotantovälineet

Hakkis13-14

Toiminta-ajatus, liikeidea, Hakkiksen arki, töitä

JOHDANTO

Tämän teoksen ideana on antaa lukijalle kuva siitä, mitä vaaditaan toiminimen perustamiseen, mitä eri asioita pitää ottaa huomioon ja mitä konkreettisesti pitää tehdä.

Kerron teoksessa omin sanoin ja kokemuksin oman tieni yrittäjäksi ja toivon, että lukija saa teoksesta niin hyödyllisiä neuvoja ja tietoja, kuin inspiraatiotakin. Olisin itsekin toivonut törmääväni tämän kaltaiseen teokseen yritystä miettiessäni ja perustaessani. Kaikki tämänkin teoksen tiedot löytyvät ko. virastojen internet-sivuilta ja erinäisistä tiedotteista ja info-teoksista. Tässä teoksessa toiminimen edellyttävät perustamistoimet löytyvät samojen kansien välistä.

Teoksessa kerron seikkaperäisesti askel askeleelta mikä on etenemisjärjestys kunkin viraston välillä. Koska on oikea aika jättää esimerkiksi toiminimen perustamislomake ja mistä starttirahaa haetaan ja mitä sen saaminen edellyttää.

Esimerkkeinä käytän omia täyttämiäni ja käyttämiäni lomakkeita ja hakemuksia, jotta lukija saisi aidon kuvan siitä mitä oikeasti pitää tehdä. Yhtenä motiivinani tämän teoksen tekoon onkin ollut puhdas auttamisen ilo. Koen, että pystyn antamaan lukijalle jotain mitä hän pystyy oikeasti hyödyntämään omassa elämässään ja ehkä myös antamaan viimeisen rohkaisevan sysäyksen kohti yrittäjäksi ryhtymistä.

Pystyn todella suosittelemaan yrittäjäksi ryhtymistä. Yrittäjyyteni aikana olen ollut onnellisempi kuin aikaisemmissa työsuhteissani. Minusta yrittäjä olemisessa parasta on se, että minä todella pystyn itse vaikuttamaan kaikkeen.

Tulevaisuus on omissa käsissä!

YRITTÄJÄKSI RYHTYMINEN

Motivaatio

Minulla oli pitkään ollut unelma omasta verstaasta, jossa tekisin huonekaluja ja muita puutöitä. Aiemmin olin rakentanut milloin missäkin, esimerkiksi kotona olohuoneessa. Töiden muuttuessa monimutkaisemmiksi ja suuremmiksi, sahanpurun määrä sohvatyynyjen välissä muuttui sietämättömäksi, joten oli aika saada oma tila puutöiden tekemiselle.

Rakastan myös sitä tunnetta, joka tulee kun satunnainen kasa materiaalia muokkautuu minun käsissäni visioni mukaiseksi kokonaisuudeksi. Tällaista tunnetta en ole kyennyt saamaan muualta. Varmasti monet käsityöläiset sanovat aivan samaa. Toinen minulle tärkeä on asia tehdä muita ihmisiä iloisemmiksi ja auttaa heitä. Koen, että töilläni parannan tietyllä tapaa omani lisäksi muiden ihmisten elämänlaatua.

Yksi yrittäjäksi ryhtymiseni tärkeimmistä tekijöistä oli myös se, että eläntöni olisi itsestäni kiinni. Se on samalla sekä pelottavaa, että ainakin minua kannustavaa. On äärimmäisen palkitsevaa huomata, että pystyy olemaan omavarainen ja luomaan itse itselleen juuri sellaisen työn kuin haluaa.

Taidot

Olen aina ollut kiinnostunut erilaisten asioiden rakenteista ja siitä kuinka asiat on rakennettu. Olen vahvasti sitä mieltä, että kädenaidot ovat ihmisessä olemassa, on vain itsestä kiinni harjoittaako ja vaaliiko niitä. Itse en ole koulutusta peruskoulun teknisten töiden lisäksi hankkinut vaan olen ns. itseoppinut. Voinkin väittää, että sanonta "tekemällä oppii" pitää paikkansa. Varmasti myös isoisäni kyky tehdä pienellä puukollaan ihmeitä puupalikoista on herättänyt nuorena minässä piilevät kyvyt.

Taidot kehittyvät myös koko ajan. Minulle on tärkeää kokeilla työssäni uusia asioita ja usein se tarkoittaa uusien taitojen oppimista. Minulle uusien rakennusmenetelmien opetteleminen ja oppiminen luovat uusia joka kerta uusia haasteita ja pitävät siten työn entistä mielekkäänä.

Ajankohta

Yrittäjäksi ryhtymiselle ja yrityksen perustamiselle oli elämässäni sopiva ajankohta. Minulla oli elämisen kulut kohtuullisen pienet, minulla ei ollut lapsia ja olin saamassa ammattikorkeakoulututkintoni valmiiksi lähiaikoina. Minulla oli siis "tuhatton taalan paikka" tai "nyt tai ei koskaan" -tilanne, kun varmasti monilla yrittäjäksi ryhtyminen voi olla pakko-tilanne, kenties työllistymistilanteen takia.

Päätös

Mietin näitä asioita hartaasti ja päädyin ratkaisuun, joka oli elämäni parhaita. Minusta tulisi yrittäjä ja yrityksen perustaja! Nyt minun tuli siis ottaa selvää, miten yritys perustetaan ja mitä siihen vaaditaan.

YRITYKSEN PERUSTAMINEN

Yritysmuodon valitseminen

Minulle oli koko ajan selvää, että valitsin alkuun yritykseni yritysmuodoksi yksityisen elinkeinonharjoittajan (toiminimi).

Sen perustaminen olisi helppoa ja halpaa, hallinnointi yksinkertaista ja tulevaisuudessa se olisi helppo myös lopettaa tai muuttaa esimerkiksi osakeyhtiöksi. Yksityisenä elinkeinonharjoittaja minä olisin henkilökohtaisesti myös vastuussa yritystoiminnasta syntyneistä velvoitteista kuten lainoista. Minä en tarvinnut yritykselleni ulkopuolista rahoitusta, joten minulla ei ollut niin suurta henkilökohtaista riskiä.

Perustaminen

Yksityisen elinkeinonharjoittajan on tehtävä perustamisilmoitus kaupparekisteriin, jos

- * hän harjoittaa luvanvaraista elinkeinoa
- * elinkeinotoimintaa varten on pysyvä toimipaikka eli omasta asunnosta erillinen liiketila tai
- * palveluksessa on muita henkilöitä kuin yrittäjän aviopuoliso tai alaikäinen tai muuten holhouksenalainen lapsi tai lapsenlapsi.

Lomakkeet

Yksityinen elinkeinonharjoittaja perustetaan Y3- ja henkilötietolomakkeella.

Hinta

Käsittelymaksu on 110 €, joka on maksettava etukäteen Patentti- ja rekisterihallitukselle. Kuitti laitetaan perustamisilmoituksen liitteeksi.

Käsittelyaika

Käsittelyaika vaihtelee, mutta on yleensä alle 14 työpäivää.

PRH.FI

Viranomaisen merkintä

YRITYS- JA YHTEISÖTIEDOTJÄRJESTELMÄ
www.ytj.fi

PERUST
Yksityinen

Y3 Lomakkeella voit ilmoittautua tai hakeutua kaupparekisteriin, arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, vakuutusmaksuverovelvolliseksi, ilmoita tällä lomakkeella tiedot myös ennakoveroa varten. Läheta lomake osoitteeseen Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) - Verohallinto, Yritys-

Y3 Lomakkeella voit ilmoittautua tai hakeutua kaupparekisteriin, arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, vakuutusmaksuverovelvolliseksi, ilmoita tällä lomakkeella tiedot myös ennakoveroa varten. Läheta lomake osoitteeseen Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) - Verohallinto, Yritys-

Verohallintoon ilmoitettava postiosoite

Merkitse rasti rautuun, jos postiosoite on sama kuin sivulla 1 ilmoittamasi yleiseen käyttöön tarkoitettu osoite

☐ Muussa tapauksessa täytä osoitteen tiedot tähän.

Postiosoite Postinumero Postitoimipaikka

Y3 **Arvonlisäverovelvolliseksi ilmoittautuminen**

Yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi Yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi ostoista tai omasta käytöstä Yritys ilmoittautuu EU-palvelumyynnistä ilmoitusenantovelvolliseksi

☒ 1.5.2014 alkaen, pvm ☒ 1.5.2014 alkaen, pvm ☐ alkaen, pvm

Ulkomainen yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi Ulkomainen yritys ilmoittautuu vain ilmoitusenantovelvolliseksi Ulkomainen kaukomaan ilmoittautuu verovelvolliseksi

☐ alkaen, pvm ☐ alkaen, pvm ☐ alkaen, pvm

Harjoittaa ainoastaan alkutuotantoa

Arvonlisäverovelvolliseksi hakeutuminen (perustele tarkemmin sivulla 4 kohdassa Lisätietoja)

Käytännön käyttökohteen luovuttaja (AVL 12 §) Vähäisen liiketoiminnan harjoittaja, yleistiedotus- ja 30 §:n liitteeksi kopio vuokrauspuhuksesta Yhteisöharjoittaja (AVL 26 §)

☐ alkaen, pvm ☐ alkaen, pvm ☐ alkaen, pvm

Ulkomainen elinkeinonharjoittaja (AVL 12 §) Ulkomainen kaukomaan (pp.kk.vvvv - pp.kk.vvvv) Alkutuottaja hakeutuu arvonlisäverovelvolliseksi

☐ alkaen, pvm ☐ alkaen, pvm ☐ alkaen, pvm

Yritys ei ole arvonlisäverovelvollinen (perustele tarkemmin sivulla 4 kohdassa Lisätietoja)

Vähäinen toiminta (AVL 3 §) Raholuspalvelut (AVL 41 §) Yhteisöharjoittaja, yhteisö- / ulkomaan- / yhteis- kunnan arvonlisäveron toiminta (AVL 4 §)

Terveysten- ja sairaanhoitopalvelut (AVL 34 §) Vakuutuspalvelut (AVL 44 §) Muu veroton toiminta, mikä?

Sosiaalihuoltopalvelut (AVL 37 §) Esiintymispalvelut tai tekijänoikeus- palvelut (AVL 45 §)

Koulutuspalvelut (AVL 39 §) Kirjallisuuden luovutus (AVL 27 §)

Vakuutusmaksuverovelvollisuutta koskevat tiedot

Yritys ilmoittautuu vakuutusmaksuverovelvolliseksi

☐ alkaen, pvm

Kirjainpöytämuoto

☐ yhdenkertainen kirjainpöytä ☒ kahdenkertainen kirjainpöytä

Palkanmaksua koskevat tiedot

Yritys ilmoittautuu säännöllisesti palkkoja maksavaksi työnantajaksi Yritys ilmoittautuu mertyätoimintaa maksavaksi työnantajaksi

☐ alkaen, pvm ☐ alkaen, pvm

Oma-aloitteisten verojen ilmoitus- ja maksujaksoa koskevat tiedot (Täytä kohta vain, jos toiminnan aloittamisvuoden liikevaihto on 50 000 euroa tai vähemmän ja yritys haluaa neuvotella vuoden pituinen ilmoitus- ja maksujakso. Lisätietoja on täyttöohjeen sivulla 12-13).

Kuluvan kalenterivuoden liikevaihto (liikevaihtoon luettaen kaikki yrityksen Suomessa ja ulkomailla tapahtuva myynti)

10000 euroa

Jos yritys haluaa lyhyemmän ilmoitus- ja maksujakson kuin mihin liikevaihto oikeuttaisi, rasti ilmoitus- ja maksujakson pituus.

☐ 1 kk ☐ neljännesvuosi

Alkutuottajan jättäjä- tai edustajan tekijän ilmoitus- ja maksujakso arvonlisäverotuksessa (Täytä tämä kohta vain, jos haluat muun kuin kalenterivuoden pituinen ilmoitus- ja maksujakson, ks. täyttöohje.)

Haluttu ilmoitus- ja maksujakson pituus

☐ 1 kk ☐ neljännesvuosi

YTJ 1003 11.2014 Verohallinnon kappale, sivu 3 (4)

Y3 **Ennakkoperintärekisterin hakeutuu yritys täyttää**

Yritys hakeutuu ennakkoperintärekisteriin (EPL 28 §)

☒ 1.5.2014 alkaen, pvm

Ennakkoveroa varten tarvittavat tiedot

Ensimmäisen tilikauden arvioitu liikevaihto Ensimmäisen tilikauden arvioitu verotettava tulo

25 000 euroa 6000 euroa

Elinkeinoharjoittajan muut tulot kalenterivuonna (Jos maksaja on useita, täytä ennakkoveron hakemuksimake.)

euroa

Y3 **Verohallinnon kappale, sivu 3 (4)**

Yritys on perustettu yrityksen muuttamisen seurauksena (ks. täyttöohje). Täytä lisäksi erillinen henkilö- ja yhteisötiedotlomake.

Ennen täyttämistä on täytettävä

☐ Syntymäaika (pp.kk.vvvv) ☐ Kansalaisuus (jos ei Suomessa)

Kaupparekisteriin ilmoitettava toiminta (kirjoita täydellinen toiminta, älä käytä toimintakoodia)

Huonekalujen valmistus

Muiden huonekalujen valmistus

Rakennusten ja rakennelmien viimeistely

YRITYKSEN PERUSTAMINEN

Nimen valinta

Yrityksen nimen valinta on tärkeä vaihe yritystä perustettaessa. Nimen valintaan vaikuttavat yrityksen omat tekijät, ja nimen täytyy myös mukailla toiminimilaissa (2.2.1979/128) säädettyjä ehtoja.

- ★ Nimen on erotuttava selvästi rekisterissä olevista toisista toiminimistä
- ★ Toiminimi ei saa olla sekoitettavissa suojattuun toiminimeen, toissijaiseen tunnuksen tai tavaramerkkiin.
- ★ Nimen tulee toiminimilain mukaan "yksilöidä" haltijansa yritys. Yksilöivyyttä on helpointa kuvata ilmauksilla, jotka eivät yksinään riitä yksilöimään yritystä.
- ★ Oman nimen käyttäminen yrityksen nimessä on varsin yleistä. Nimessä ei kuitenkaan saa ilman asianmukaista suostumusta käyttää mitään, mikä voidaan käsittää toisen sukunimeksi.

Hakkis

Minä lähdin suunnittelemaan yrityksen nimeä niin, että se selvästi henkilöityisi minuun.

Kävin läpi rekistereitä (YTI.fi, virre.PRH.fi) etsien nimeni perusteella vapaita toiminimiä.

Mikko Hakkarainen oli jo käytössä, samoin Mikko Antero oli jo käytössä jollain muulla.

Onnekseni nämä olivat varattuja ja keksin kokeilla aikoinaan minulle suotua lempinimeä Hakkis.

Hakkis oli sellaisenaan vapaana ja näin yritykseni nimeksi tuli Hakkis. Nimi on lyhyt ja ytimekäs, ja sitä on helppo käyttää myös tuotemerkkinä. Mielestäni ihmiset voivat paremmin muistaa Hakkis-pöydän kuin Mikko Hakkarainen-pöydän.

Nyt olin siis saanut kaikki yrityksen perustamista koskevat paperit valmiiksi mutta hyvän valmistautumisen takia osasin olla lähettämättä niitä vielä.

?

5

STARTTIRAHA

Starttiraha

Starttiraha on harkinnanvarainen tuki, jota voidaan myöntää päätoimiseksi yrittäjäksi ryhtyvälle yritystoiminnan käynnistysvaiheessa. Starttirahan tarkoitus on helpottaa yrittäjän toimeentuloa sinä aikana, jonka yritystoiminnan käynnistäminen ja vakiintuminen kestää. Starttirahaa täytyy hakea **ENNEN** yritystoiminnan aloittamista.

Starttirahaa voidaan myöntää, jos yrittäjällä on mahdollisuus saada yritystoiminta kannattamaan ja hänellä on kokemusta yrittämisestä tai yrittäjäkoulutusta. Tuen täytyy myös olla tarpeellista yrittäjän toimeentuloa varten. Yrittäjän täytyy myös työskennellä päätoimisesti yrityksessä.

Starttirahaa haetaan paikallisesta TE-toimistosta (työ- ja elinkeinotoimisto). Helsingissä Starttirahan saadakseen hakijan on käytävä myös YritysHelsingin järjestämässä Yrittäjäksi?-infoissa sekä yritysneuvonnassa.

Starttirahan hakeminen

Minä olin siis miettinyt yritykseni asiat jo huolellisesti ja täyttänyt Y3-lomakkeen ja laittanut 110€ sivuun käsittelymaksua varten. Enää minun piti vakuuttaa TE-keskuksen virkailija siltä, että yritykselläni olisi potentiaalia menestyä.

Matka Starttirahaan on seuraavanlainen:

1. Varaa aika ja osallistu viikottain järjestettävään YritysHelsingin tarjoamaan Yrittäjäksi?-infoon. Infoissa käydään läpi asiat, jotka on hyvä huomioida yritystä perustettaessa ja toimenpiteet, joilla yritys perustetaan.
2. Varaa aika ja käytä YritysHelsingin tarjoamaa yritysneuvontaa. Yritysneuvonnassa sinua autetaan saamaan starttirahahaastattelua varten tarvitsemasi dokumentit kuntoon. Näistä dokumenteista tärkein on **liiketoimintasuunnitelma**, ja siitä erityisesti rahoitusta koskevat luvut.
3. Varaa aika ja mene starttirahahaastatteluun. Starttirahahaastattelussa sinä keskustelet virkailijan kanssa yritysideoistasi ja yrittämisestä. Mahdollisen myönteisen päätöksen jälkeen sinulle aletaan maksaa starttirahaa, joka on tarkoitettu yrittäjälle EI yritykselle.

Minun tapauksessani kalkki meni alivan nappiin. Tuntui hyvältä, kun joku muu itseni lisäksi uskoi yritykseni potentiaaliin. Starttiraha ei ole järin suuri (n.600-700€/kk) mutta sen avulla sain hieman helpotusta maksamaan päivittäisiä kuluja, koska yrityksen alkuvaiheessa kuluu paljon aikaa asioiden järjestämiseen tienaamisen sijaan.

TE-palvelut
tjänster | services

HAKEMUS STARTTIRAHASTA

☐ työtön työnhakija ☐ palkkatyössä oleva ☒ opiskelija ☐ kotityössä oleva ☐ muu hakija

Starttirahapäätöksen tekee työ- ja elinkeinotoimisto. Ota yhteys ennen starttirahahakemuksen jättämistä työ- ja elinkeinotoimistoon. Tutustu lomakkeen täyttöohjeisiin (s. 6-7).

Hakijan tiedot	Suku- ja etunimet	Hakkalainen Mikko Antero		Henkilötunnus	110186- [REDACTED]
	Lähiosoite	[REDACTED]	Postinumero	[REDACTED]	Postitoimipaikka
	Kotikunta	Helsinki		Puhelinnumero	[REDACTED]
	Ammattinimike ja tutkinto	Tradenomi/ Liiketoiminta		Sähköpostiosoite	mikko@hakkis.fi
Starttirahakausi	Starttirahaa haetaan ajaksi 01 / 04 2014 - 01 / 04 2015				
Työkokemus ja yrittäjäkokemus	Merkitse ammattinimike, työnantajan nimi, työtehtävät sekä aika (alkoi, päättyi: päivämäärät) Myyjä, Hok-elanto liiketoiminta, Vuorovastaava, 1.1.2005-1.9.2013 Tuotanto-työntekijä, Laser Cut Studio, 1.3.2013-1.1.2014				
Yritystoimintaa tukeva koulutus	Merkitse tutkinto, tutkinnon/koulutuksen nimi, pääaineen/linja, oppilaitos sekä aika (alkoi, päättyi: päivämäärät). Merkitse myös vrittäivvttä tukevat kurssiohjelmat, niiden kestot sekä pääsisällöt. Tradenomi, Liiketoiminta, Esimiestyö ja työyhteisön kehittäminen, Metropolia Ammattikorkeakoulu, 08/2010-03/2014 Turva-passikoulutus - Ensiapu ja ensisammutus Työssäoppinut myyjänä asiakaspalvelua Työssäoppinut Laser Cut Studiolla materiaalinkäsittelyä, erityisesti puunkäsittelyä.				
Suunnittelun yrityksen nimi	Nimi	Hakkis	Postinumero	00510	Postitoimipaikka
	Osoite	Kalliolanrinne 4			Helsinki
	Puhelinnumero	[REDACTED] 0766			
Yritysmuoto ja osakkaat sekä omistusosuus	Merkitse yritysmuoto, osakkaat, nimi, henkilötunnus tai yrityksen Y-tunnus ja omistusosuus. Toiminimi, Mikko Antero Hakkalainen, 110186-				
Hakeeko joku muu starttirahaa ko. yritystoimintaan?	Nimet ja osoitteet				
Toimiala	a) Huonekalujen valmistus, Huonekalujen kunnostus, Pienesineiden suunnittelu ja valmistus (80%) b) Pintaremontointi ja rakentaminen (15%) c) Graafinen suunnittelu (5%)				

Liikeidea	<p>Liikeidea, sen vahvuudet ja heikkoudet? Mikä on tuotteesi/tarjoamasi palvelu?</p> <p>a) Liikeideana on valmistaa ja myydä pääasiassa kierrätysmateriaaleista tehtyjä/muokattuja huonekaluja sekä pienesineitä (esim. valaisimet). b) Liike- ja kotihuoneistojen remontointi.</p> <p>Vahvuudet:</p> <p>Ajankohtaisuus (Ihmiset suosivat vihreitä arvoja, lähituotettujen palveluiden suosiminen)</p> <p>Materiaalien hinta (kierrätysmateriaalit), tuotteiden hinta kilpailuvalttina (miksi ostaa uusi jos vanhan voi kunnostaa/muokata mieleiseksi)</p> <p>Heikkoudet: Ihmisten kulutustottumukset (Ikea vs. kunnan tavara),</p>
Toiminta	<p>Miten aiot toimia? Toimitilat? Tarvittava työvoima?</p> <p>Toiminta tapahtuu teollisuusrakennuksesta, josta allivuokrattu tilat. Tuotteiden suunnittelu ja tuotanto tapahtuu toimitiloissa, joka sijaitsee kalliolanrinteessä. Toimitilat soveltuvat tuotantoon täydellisesti, koska "ihmisnaapureita" ei ole, joten työskennellä voi mihin aikaan vuorokaudesta tahansa. Työvoimaa ei itseni lisäksi tarvita, ainakaan aluksi. Mahdollisesti myöhemmin toinen rakentaja/apumies on tarpeellinen.</p>
Tuotanto	<p>Mitä tuotantovälineitä tarvitset?</p> <p>Pöytäsaha, pystypora, sähkötyökaluja (porat, sahat, hiomalaitteet jne.), käsityökaluja (sahat, hiomapaperit, höylät jne.) Tietokone</p> <p>Mistä hankit raaka-aineet/tuotteet?</p> <p>Kierrätysmateriaalit voidaan hankkia kierrätyskeskuksista, kuolinpesistä, ystäviltä ja tuttavilta, kirpputoreilta. Kierrättämätön materiaali koostuu pääasissa puusta, jota voi hankkia puuta myyvistä kaupoista. Ruuvit ja mutterit rautakaupoista.</p>
Asiakkaat ja markkina-alue	<p>Ketkä ovat asiakkaitasi? Kuinka paljon asiakkaitasi on?</p> <p>Ympäristö- ja designtietoiset kuluttajat, opiskelijat (tuotteiden kilpailukykyinen hinta) Periaatteessa kaikki, joilla on koti, johon he voivat hankkia huonekaluja.</p> <p>Potentiaalisia asiakkaita ovat kaikki pääkaupungilla asuvat kuluttajat.</p> <p>Missä asiakkaat sijaitsevat? Mitkä ovat heidän ostotottumuksensa?</p> <p>Asiakkaat sijaitsevat pääkaupunkiseudulla. Heidän ostotottumuksensa on hankkia rikkoutuneen/tylsäksi jääneen/tarpeet tyydyttämättä jättävän jne. huonekalun tilalle uusi tai muuttaa sitä (maalaukset, lisäkappaleet jne.)</p>
Markkinointi	<p>Miten markkinointi järjestetään?</p> <p>Markkinointi tapahtuu sähköisessä muodossa aluksi sosiaalisessa mediassa, kuten facebookissa, instagramissa, twitterissä, pinterestissä sekä yrityksen internet-sivuilla. Tarkoituksena on myös toimittaa tuotteita kuluttajien nähtäväksi jo olemassa olevan "tuttava" verkoston toimitiloihin. Tuotteet tulisivat siis näihin toimitiloihin käyttäen</p> <p>Mistä markkinointikustannukset muodostuvat?</p> <p>Nettisivujen ylläpitokustannukset, Facebook-mainonnan kustannuksista.</p>
Tuotteiden/ palveluiden jakelu	<p>Miten tuotteiden/palveluiden jakelu järjestetään?</p> <p>Asiakas voi valita joko toimituksen tai noudon. Toimituksessa voidaan käyttää myös kolmansiä osapuolia (Posti, Itella sekä muut kuljetuspalvelujen tuottajat)</p>
Vahvuudet ja heikkoudet suhteessa kilpailijoihin	<p>Kilpailevat yritykset ja niiden toimipaikat?</p> <p>Puusepäntiikkeit osittain. Valmistavat mittatilaustuotteita, mutta tekevät sen ns. alkuaineesta, kun yritykseni tekee sen kierrätysmateriaaleista. Kierrätyshuonekaluja myyvä Artek 2nd Cycle, Helsinki.</p> <p>Kilpailevat tuotteet/palvelut?</p> <p>Artek 2nd Cycle, joka myy vain Artekin tuotteita. Trash design, Kierrätysmateriaaleista huonekaluja, kuten pöytiä, sohvia ja tuoleja.</p> <p>Kuinka aiot selviytyä kilpailussa ja missä ovat suurimmat riskit? Kuinka varaudut riskeihin?</p> <p>Tekemällä tuotteita hyvin ja palvelemalla asiakasta mahdollisimman hyvin. Olemalla innovatiivinen ja pyrkimällä uudistumaan jatkuvasti. Asiakas valitsee minut, koska minun tuotteisiin ja palveluihin sekä minuun voi luottaa. Riskeihin varaudun suunnittelemalla toimintaa tarpeeksi pitkälle eteenpäin ja</p>
Toimenpiteet toiminnan käynnistämiseksi	<p>Mitä toimenpiteitä olet tehnyt yrityksen toiminnan käynnistämiseksi tähän mennessä?</p> <p>Varannut toimitilat, hankkimalla materiaaleja sekä pientyökaluja. Ottamalla selvää potentiaalisista asiakkaista sekä hankkimalla ammattitaitoa. Olen myös etsinyt materiaalien toimittajia sekä verkostoitunut samankaltaisten alojen edustajien kanssa.</p>

Suunniteltu rahoitus	Pääoman tarve	Euroa
	investoinnit (rakennukset, koneet, kalusteet)	2 000,00
	käyttöpääoma (1-2 kuukauden kulut + käteisvarat)	1 100,00
	kustannusylitysvaraus	300,00
	Yhteensä	3 400,00
	Rahoitus	Euroa
	oma osuus	2 000,00
	muiden sijoitukset yritykseen	1 400,00
	lainat, myöntäjä	
	Avustukset ja tuet	
	☐ ELY-keskus, mainitse vastuualue ja tuen nimi	
	☐ Muu, mikä	

Kohdat toiminta- suunniteltu rahoitus voidaan korvata erillisellä liiketoimintasuunnitelmalla.

Kannattavuuslaskelma ja liikevaihto	TAVOITETULOS (netto)	Vuosi/€
	Lainojen lyhennys	6 000,00 +
		0,00 +
	TULOT VEROJEN JÄLKEEN	6 000,00 =
	Verot	715,00 +
	Rahoitustarve (br. tulot)	6 715,00 =
	Yrityslainojen korot	0,00 +
	Käyttökattotarve 1	6 715,00 =
	KIINTEÄT KULUT (ilman arvonnisäveroa ALV)	
	Yrittäjän eläkevakuutus (YEL)	2 182,00 +
	Muut vakuutukset	500,00 +
	Työntekijöiden palkat	12 000,00 +
	Palkkojen sivukustannukset (n. 30%)	360,00 +
	Vuokrat	1 800,00 +
	Sähkö, vesi, lämpö	180,00 +
	Työkalut	500,00 +
	Kirjanpito	600,00 +
	Puhelin, posti	240,00 +
	Toimistokulut	100,00 +
	Matkakulut	160,00 +
	Markkinointi	300,00 +
	Koulutus	0,00 +
	Lehdet ym. sellaiset	0,00 +
	Muut mahdolliset kulut	500,00 +
	KIINTEÄT KULUT YHTEENSÄ 2	18 822 =
	MYYNTIKATTOTARVE 1+2	25 537 =
	Ostot (ilman ALV:a)	5 000,00 +
	LIKEVAIHTO	30 537,00 =
	Arvonnisävero (ALV 24% edelliseen)	7 328,88 +
	KOKONAISMYYNTILASKUTUS	37 865,88 =
	Tämän kohdan tiedot voi korvata erillisellä kannattavuuslaskelmalla.	

TEM3.25 12/2012 3(7)

Yrityksen rekisteröinti

Nyt starttirahakin oli hoidettu ja vihdoin oli aika rekisteröidä yritykseni. Rekisteröinti kävi yhtä helposti kuin kaikki muukin tähän mennessä. Lomakkeen olin tulostanut paperiversioksi ja liitteeksi olin tulostanut myös kuitin käsittelymaksun suorituksesta. Suuntasin kohti Patentti- ja rekisterihallitusta paperinippu kourassani miettien, että kohta olisin ihan oikea yrittäjä! Annoin paperit virkailijan tarkistettavaksi ja siinä se oli. Hakkis oli rekisteröity ja minä olin yrittäjä.

Nyt oli helppo osuus takana ja edessä oli raakaa työntekoa. Olin iloinen, jännittynyt sekä ylpeä.

Yritystoiminnan aloitus

Starttirahan myöntämisen yhtenä ehtona on, että yritystoimintaa ei saa olla aloitettu ennen starttirahan myöntämistä. Tämä ei tarkoita sitä, että sinä et saisi tehdä mitään yrityksesi eteen vaan sinä et ainoastaan saa rekisteröidä yritystä Patentti- ja Rekisterihallituksessa.

Paperien pyörittäminen ja virastoissa neuvottelemassa käyminen kesti minun tapauksessani n. kolme viikkoa. Tänä aikana minun oli hyvä laittaa muita yritykseni asioita kuntoon.

Pankki

Yritystoiminnan tarkoituksena on tehdä rahaa ja rahaa säilytetään ja siirretään yritysten ja asiakkaiden välillä pankin avulla. Minun oli siis avattava yritystili pankkiini. Päätin käyttää hyväksikokemaani yksityistiliäkin hoitavaa pankkia yritykseni pankkina. Tällöin minun oli helppo hallinnoida molempia tilejä yksillä pankkitunnuksillani ja asioiminen kävi helpommin tutussa ympäristössä.

Yritystilin avaaminen kävi käden käänteessä yhdellä puhelinsoitollaja muutamalla sähköpostiviestillä. Yritystiliä avattaessa on varmistettava, että yrityksesi Y-tunnus on aktiivinen. Y-tunnuksen saat heti yrityksesi rekisteröintilomakkeen (V3) jättämistä seuraavana päivänä YTJ.fi verkkopalvelusta.

Kirjanpito

Yritystoimintaa aloittaessa minä olin aluksi sitä mieltä, että hoitaisin kirjanpidon itse. Tulin onnekseni kuitenkin siihen tulokseen, että antaisin yritykseni kirjanpidon ammattilaisten hoidettavaksi. Jokaisessa lehtisessä ja info-tilaisuudessa painotettiin sitä, että kaikki ylimääräinen tekeminen (tässä tilanteessa kirjanpito) olisi pois siitä tärkeimmästä eli työn tekemisestä (huonekalujen rakentamisesta).

Kirjanpidon ulkoistaminen ei ainoastaan säästä sinulta vain aikaa, vaan sinulla on myös yksi huolenaihe vähemmän, kun tiedät, että kaikki lasketaan oikein.

Minä kilpailutin hieman kirjanpitoyrityksiä ja päädyin pienemmän yrityksen asiakkaaksi. Minä kuvittelin, että heidän ollessa pieni yritys, he pitäisivät minua tärkeämpänä kuin isot firmat.

Kirjanpidon kustannukset koostuvat usein perusosasta, johon kuuluu X määrä tositteita (kuitteja) ja X määrän ylittyessä jokainen tosite lisää loppusumman määrää. Minulla kirjanpito maksaa n. 80€ arvonlisävero mukaanlukien ja koen, että se on halpa hinta verrattuna siihen, että tekisin sen itse. Jos minulta kuluisi aikaa kuukaudessa esimerkiksi 6 tuntia kirjanpitoon on se pois laskutettavista tunneista (6*25=150€).

Toimitilat

Paperien pyörittäminen väheni päivä päivältä ja vähitellen pääsisin oikeisiin töihin yritykseni kanssa. Minä olin tottunut rakentamaan huonekaluja olohuoneessa ja ulkona, mutta oikea yritys tarvitsi oikeat toimitilat ollakseen uskottava. Helsingistä oli vaikea löytää sopivia tiloja, jotka sopivat yritykseni käyttötarkoitukseen ja kukkarolle.

Minua kuitenkin lykästi ja löysin täydelliset tilat edullisesti Helsingin Kallion kaupungiosasta. Tilat ovat alueen ainoassa jäljellä olevassa teollisuusrakennuksessa. Rakennuksen ollessa teollisuusrakennus tarkoittaa se sitä, että työkaluista aiheutuva ääni kuuluu asiaan. Pystyisin siis työskentelemään kellon ja viikon ympäri välittämättä aiheutuvasta metelistä.

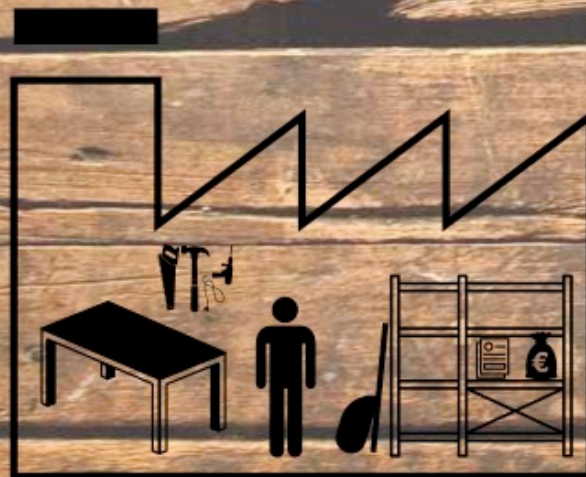
Pääsin vihdoin rakentamaan itselleni unelmoimaani verstaasta. Yritykseni alivuokraa ns. puuseppäkerroksesta n. 50 neliöstä tilaa, johon olen saanut itse rakentaa sisustuksen vastaamaan tarpeitani. Samassa kerroksessa työskentelee kolme muuta puuseppää, joilta pystyn pyytämään neuvoja tiukoissa paikoissa tai lainaamaan erikoistyökaluja. On ollut upeaa päästä tekemisiin käsityöläisten kanssa ja mikä parasta, itse tulla yhdeksi heistä!

Työkalut

Huonekalujen rakennus vaatii asianmukaisen varustuksen, niin vaatetuksen kuin työkalutkin. Minun piti siis käydä tietysti hankkimassa työhaalarit. Työkalujen hankinta olikin isompi urakka, koska niitä piti olla jokaiseen työvaiheeseen omansa ja investointi tulisi olemaan suuri. Onneksi olin hankkinut jo joitain perustyökaluja aiemmin, koska tuhansien eurojen investointi ei olisi tullut kysymykseen tässä vaiheessa.

Työkalujen hankinta tapahtui myös työmailla, jotka sain toimeksiannoksi. Sovin työn tilaajan kanssa, että osa palkkiostani maksettaisiin etukäteen työkalujen muodossa ja tällä tavoin sain hankittua elintärkeitä työkaluita verstaalleni.

Uusien työkalujen tarve kasvaa sitä mukaan minkälaisia työtarjouksia saan. Kuten sanottua saan myös lainata naapureilta työkaluja ja kerroksessamme toimii kätevä palveluksien vaihto-ohjelma, jossa kaikki pystyvät auttamaan toisiaan omilla erikoisaloillaan.

HAKKIS

Toiminta-ajatus

Hakkiksen toiminta-ajatus on tuottaa erilaisia huonekaluja sekä sisustustarvikkeita kuluttajille. Hakkis pyrkii lisäämään ihmisten viihtyvyyttä kodeissaan tuottamalla funktio-naalisia sekä kauniita huonekaluja sekä pienesineitä.

Liikeidea

Hakkiksen liikeideana on myydä ja tuottaa kierrätysmateriaaleja hyväksikäyttäen huonekaluja sekä sisustustarvikkeita. Hakkiksen tuotteet ovat parempi vaihtoehto muille sisustustarvikkeita sekä huonekaluja valmistaville yrityksille, koska ne ovat "lähituotettuja" ja kierrätysmateriaalien käyttö tuotannossa on paljon ekologisempi vaihtoehto.

Hakkiksen tuotteiden potentiaaliset asiakkaita ovat periaatteessa kaikki pääkaupunkiseutalaiset, joilla on koti, jota he voivat sisustaa. Voidaan myös kategorisoida eli sanoa, että vihreitä arvoja arvostavat ihmiset ovat potentiaalisia asiakkaita. Kilpailukykyisen hinnan ansiosta myös pienempituloiset kuten opiskelijat ovat Hakkiksen potentiaalisia asiakkaita.

Hakkiksen tavoitteena on saavuttaa asiakkaat internetiä ja erityisesti sosiaalista mediaa hyväksikäyttäen. Internetin ja sosiaalisen median käyttö mainonnassa on varsinkin yrityksen alkuvaiheessa luonteva vaihtoehto hintansa vuoksi. Suuri määrä potentiaalisia asiakkaita tavoitetaan pienellä taloudellisella panoksella.

Hakkiksen käyttäessä kierrätysmateriaaleja pystytään liiketoimintaa toteuttamaan kannattavasti, koska materiaalikustannukset saadaan pidettyä pieninä.

Hakkiksen arki

Yritykseni tekee siis huonekaluja tilauksesta ja asiakkaan tarpeiden mittojen mukaan. Asiakas ottaa minuun yhteyttä ja kertoo tarpeestaan. Kertomusten ja toiveiden perusteella teen asiakkaalle tarjouksen, jonka hän joko hyväksyy tai hylkää. Tästä alkaa tuotteen työstö.

Ensin minun pitää hankkia materiaalit jos niitä ei verstaalla jo ole tai asiakas ei itse ole niitä toimittanut. Tuotteesta riippuen yhden työn tekeminen kestää päivistä viikkoihin, lähinnä viikkoon. Kestoon vaikuttaa mahdolliset vaikeasti löydettävät materiaalit ja pintakäsittelyt (maalien ja lakkojen kuivuminen).

Yhdenaikaisia töitä saattaa olla monia. Maalin tai lakan kuivuessa vuorokauden, pystyn työstämään toista tuotetta, jolloin tehokkuus on korkea.

Hakkis ei ainoastaan tuota huonekaluja vaan myös huoneistojen ja liiketilojen pintaremontteja.

Töitä

Tähän mennessä olen tehnyt vaikka minkälaisia töitä ja vaikka kenelle. Olen valmistanut: Tv-tasoja, ruokapöytiä, sohvapöytiä, hyllyjä, työpöytiä, toimiston sisustuksen toteutuksen, kauppaliiikkeen sisustuksen, lamppeja jne.

Olen aina sanonut, että lähtökohtaisesti kaikki käy. Tosin pitää myös pystyä sanomaan ei jos tuntuu, että työ on minun mahdotonta toteuttaa korkeaa laatua ylläpitäen.